

RRR4U

№4

Квітень 2024

Моніторинг виконання програми МВФ та допомоги ЄС

Про головне

Співпраця з міжнародними партнерами критично важлива для України. Від успіху такої співпраці залежить фінансування пріоритетних видатків держбюджету (внутрішні надходження спрямовуються на безпеку та оборону).

Консорціум RRR4U продовжує регулярний моніторинг виконання Україною умов програми фінансування МВФ. Після успішного третього перегляду програми Україна отримала 890 млн дол. США від МВФ. Нові структурні маяки не з'явились, але один маяк було модифіковано, а три відтерміновано.

ЄС надав Україні у березні перехідне фінансування у сумі 4,5 млрд євро за Механізмом для України (Ukraine Facility) та у квітні **1,5 млрд євро** за впроваджені п'ять індикаторів.

Єврокомісія схвалила План України. Попереду ще рішення держав-членів ЄС щодо схвалення Плану. Це дозволить Україні отримати 1,9 млрд євро фінансування.

Виконання зобов'язань за програмами фінансової підтримки потрібне не донорам – вони **потрібні Україні для** досягнення макростійкості та переходу до економічного зростання і підвищення добробуту українців. І це також шлях до довіри з боку всіх міжнародних партнерів та іноземного бізнесу.

ЄС, МВФ та інші партнери готові допомагати. Втім їх мета не просто дати гроші, а створити **передумови для економічного розвитку та зростання** України.

Наш моніторинг враховує підсумки реалізації зобов'язань **станом на квітень 2024 року.**

Як Україні отримати \$37,3 млрд у 2024?

Потреба у зовнішньому фінансуванні в 2024 році становить \$37,3 млрд: це фінансування на покриття пріоритетних видатків держави, які не стосуються оборони та безпеки.

Збільшилась визначеність щодо підтримки: Україна виконує вчасно програму МВФ та План України, а США нарешті ухвалили пакет допомоги для України. Також фінансування надали Японія, Канада та ряд інших держав.

Водночас надходження більшої частини коштів напряду залежить від того, як вчасно Україна виконуватиме взяті на себе зобов'язання:

◆ \$5,4 млрд від МВФ

4 транші впродовж 2024 року, необхідно виконувати умови співпраці з Фондом.

◆ €16 млрд від ЄС

Щоб отримати €11,5 млрд від цієї суми, необхідно виконати певні умови. Решту дадуть просто так.

◆ Мінімум \$1,5 млрд від Світового Банку

Для отримання цих коштів Парламент ухвалив три законопроекти (до кінця року очікується ще позика СБ)

◆ \$7,8 млрд від США

Перелік умов поки що не відомий

Механізм для України - Ukraine Facility — ключове джерело підтримки

Новий механізм підтримки України з боку ЄС, який передбачає надання 50 млрд євро протягом чотирьох років.

Фінансова підтримка складатиметься з трьох елементів (pillars), а саме: 1) бюджетна підтримка, 2) інвестиційна складова, 3) кошти для субсидування відсоткових ставок та технічна допомога.

Бюджетну підтримку надаватимуть щоквартально на основі за умови виконання визначеного переліку індикаторів.

Важливо: у випадку затримки з виконанням індикаторів уряд не буде отримувати відповідну (чітко визначену) суму коштів від ЄС

У 2024 році Україна може отримати 16 млрд євро від ЄС:

4,5 млрд євро в березні у форматі перехідного фінансування;

1,5 млрд в квітні завдяки виконанню п'яти умов;

Після узгодження Плану України європейською стороною Україна отримає 1,9 млрд євро безумовного фінансування (орієнтовні терміни — травень 2024 року);

Наступні транші - за виконання індикаторів.

Три складові Механізму для України (Ukraine Facility)

Бюджетна підтримка (Pillar I)

€38,27 млрд

У тому числі:

- €6 млрд перехідне фінансування (Bridge financing) у 2024
- €1,9 млрд безумовне фінансування (Pre-financing) у 2024
- €30,37 млрд за умови виконання Плану України (з них €5,27 млрд — гранти)

Кошти для забезпечення нагальних потреб бюджету. Очікується €16 млрд у 2024.

Інвестиційна складова (Pillar II)

€6,97 млрд

Спеціальний інвестиційний інструмент для покриття ризиків у пріоритетних секторах.

Мета — залучити державні та приватні інвестиції для відновлення та реконструкції України у формі гарантій та змішаного фінансування (поєднання кредитів та грантів ЄС).

Технічна допомога та кошти на покриття кредитів (Pillar III)

€4,76 млрд

Кошти підуть на покриття відсотків за кредитами України, в тому числі за новими кредитами та кредитами, наданими у 2022-2023 роках, на технічну допомогу та інші напрями підтримки України, а також покриватимуть деякі адміністративні витрати на програму самого ЄС.

Механізм для України - План України: “Гроші за реформи”

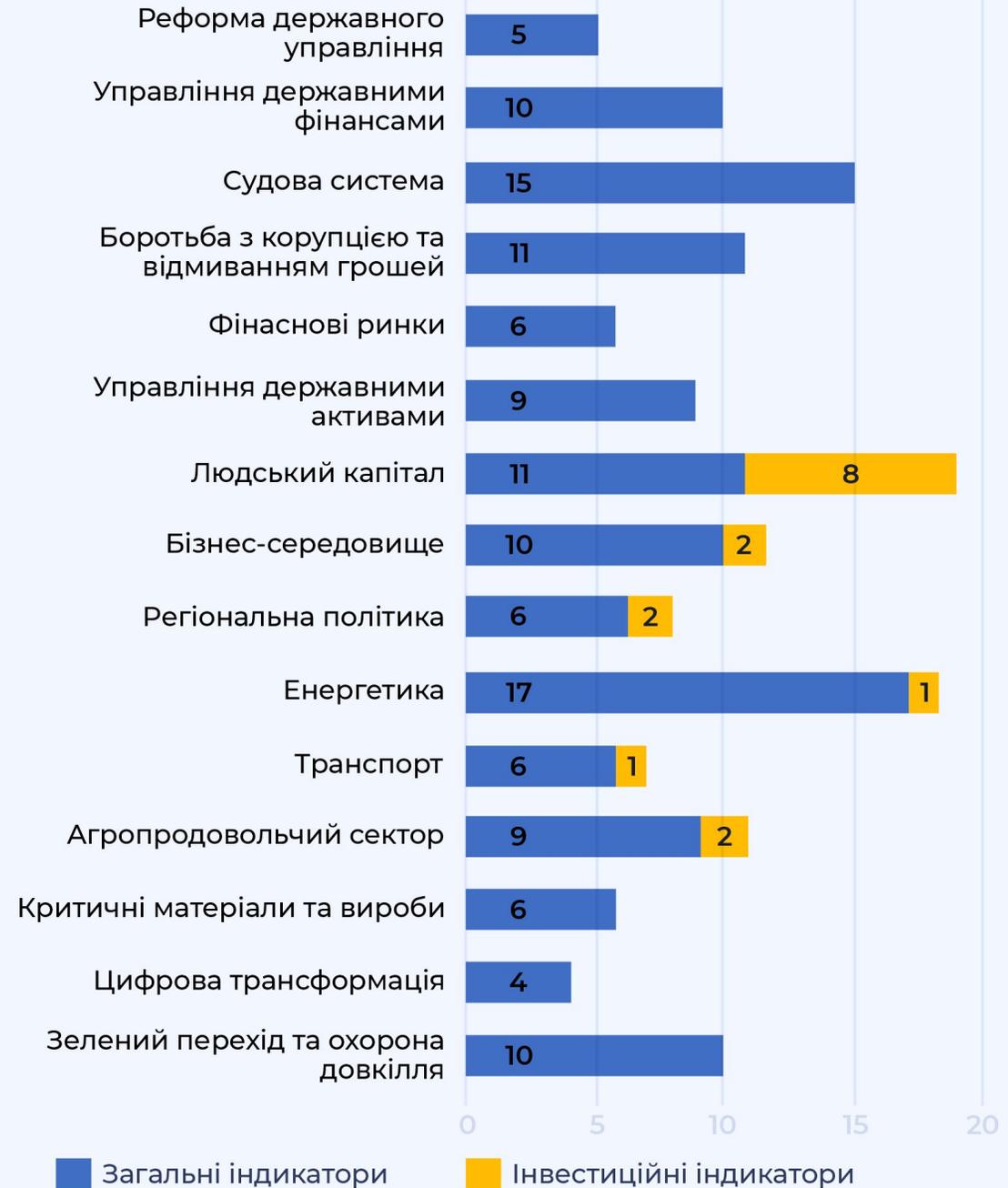
18 березня КМУ ухвалив План України - документ, який є програмою економічного розвитку на чотири роки, який охоплює:

- 16 сфер політик
- 69 напрямків реформ
- 150 індикаторів

План України - ключовий елемент для отримання фінансування від ЄС в межах Механізму для України (Важливо - уряд наголошує, що це не всеосяжний документ політики держави в усіх сферах)

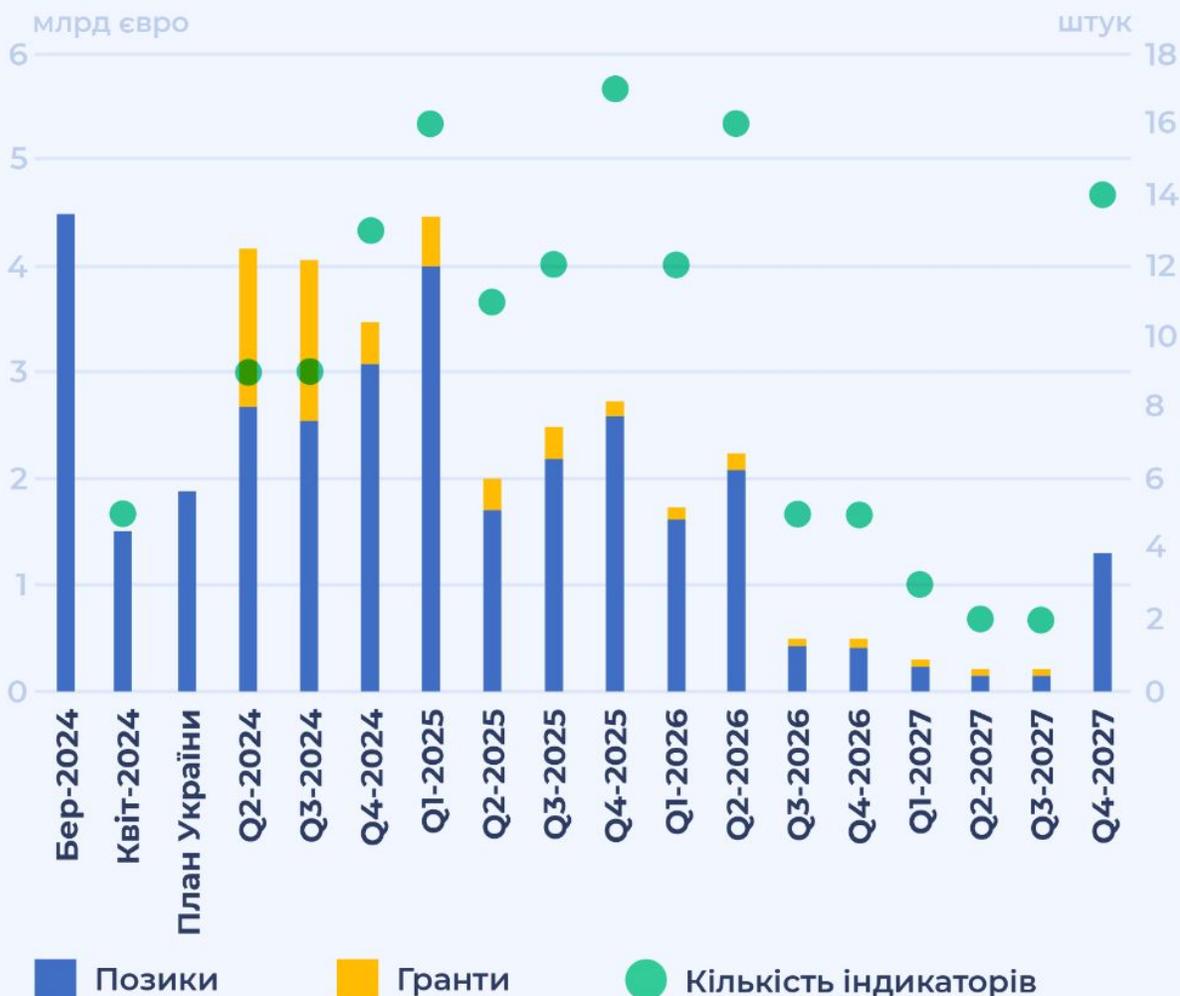
Індикатори Плану - це зобов'язання України, виконання яких дозволить отримувати транші підтримки від ЄС за Механізмом.

<https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/>

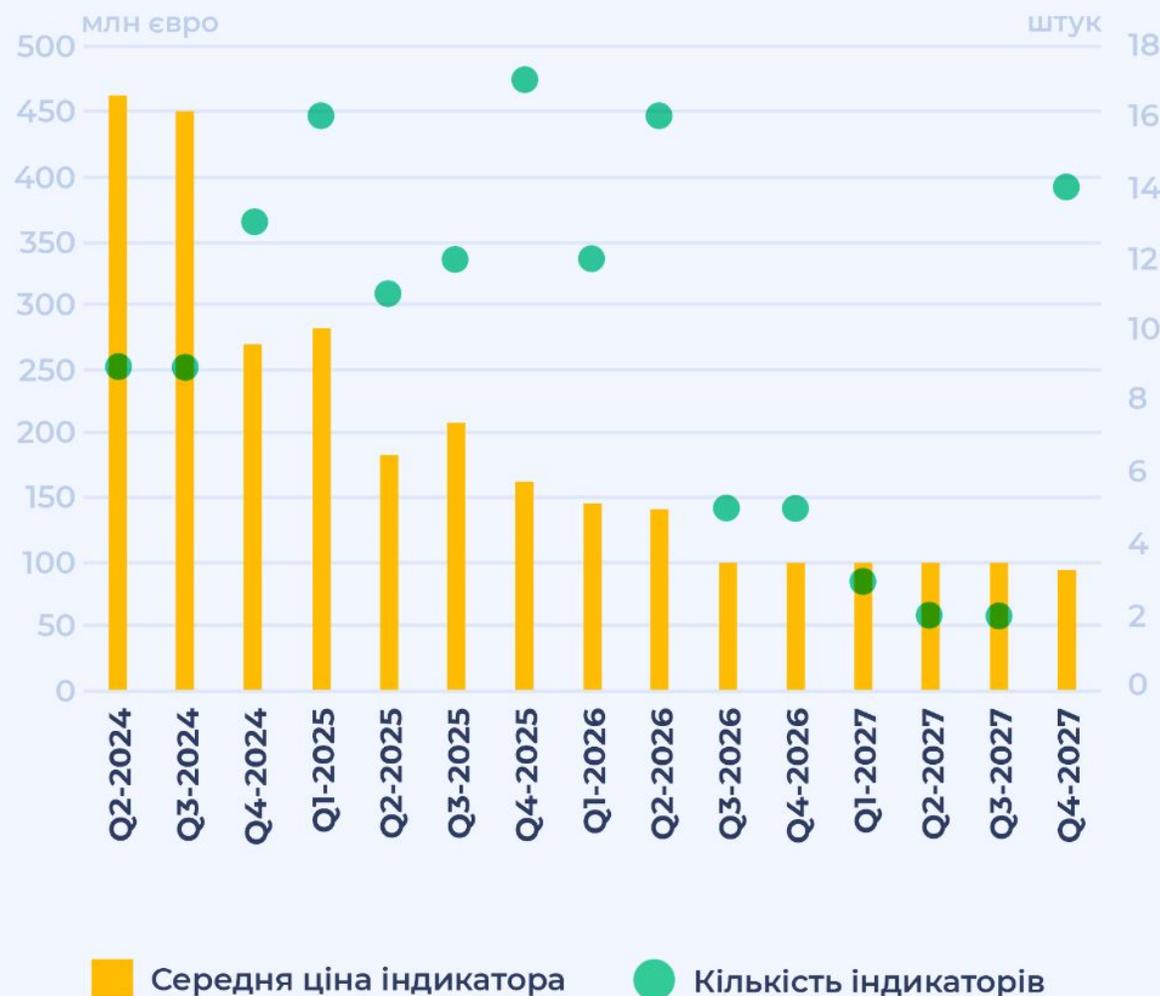

Бюджетна підтримка за Ukraine Facility: виконання 151 індикатору = 38,27 млрд євро за 4 роки

Планові параметри бюджетної підтримки за Механізмом для України

Середня ціна індикатора

Карта виконання індикаторів Плану України на 2024 рік

	II	III	IV
Управління державними фінансами / активами	2.2, 2.3, 2.7, 6.2		2.1, 6.1
Боротьба з корупцією та відмиванням грошей / судова влада	4.2	4.1, 4.4, 4.6	3.6
Бізнес-середовище / людський капітал	8.3	7.6, 8.1	7.5, 8.7
Енергетика / зелений перехід та захист довкілля / критичні мінерали	10.1, 10.15	10.8, 15.1, 15.10	10.2, 10.10, 13.1
Агропродовольчий сектор / транспорт	12.8		11.1, 11.2, 12.1, 12.5
Децентралізація та регіональна політика		9.5	9.6

- Виконано
- Виконано не вчасно
- В процесі
- Не виконано

Що змінилося у виконанні програми МВФ?

У третьому перегляді програми МВФ не додали нових маяків. Натомість змістили дедлайни трьох старих маяків (№30, 32, 35) та оновили формулювання перманентного маяка №28 про системні держбанки.

Україна вчасно виконала два маяки програми, дедлайни за якими вже минули на момент цього моніторингу, підготувавши концептуальну записку щодо програми “5-7-9%” для більшої підтримки малих та середніх підприємств (маяк №22, дедлайн – кінець березня) та оптимізувавши роботу ВАКС (маяк №32, дедлайн – кінець квітня).

Наступний перегляд програми має відбутись в червні. На ньому оцінюватимуть виконання структурних маяків із дедлайном до кінця березня 2024 (загалом оцінюватимуть 3 маяки), а також кількісних критеріїв ефективності.

Наступні дедлайни структурних маяків — у червні. До кінця червня Україна має виконати маяк №23 про перезавантаження Бюро економічної безпеки (БЕБ) та маяк №31 про аудит компаній централізованого теплопостачання.

Потенційно проблемним досі виглядає виконання структурного маяка №23 про перезавантаження Бюро економічної безпеки. Відповідний законопроект необхідно ухвалити до кінця червня 2024 року. 11 квітня Верховна Рада прийняла проєкт у першому читанні і має доопрацювати його до другого читання з урахуванням вимог міжнародних партнерів.

Карта виконання структурних маяків

Програма МВФ

Фіскальний сектор/
Фінансовий сектор

Монетарна і валютно-
курсва політика

Управління/
Протидія корупції

Енергетика/
Корпоративне управління

Виконано

Виконано не вчасно

В процесі

Не виконано

RRR4U

rrr4u.org

Всі матеріали консорціуму RRR4U

Моніторинг виконання структурних маяків за програмою МВФ

виконано
вчасно

виконано
із
затримкою

в процесі

не виконано

Перші п'ять структурних маяків Україна виконала до першої оцінки програми (червень 2023)

МАЯК №1 Зміни до бюджету на 2023 рік -

фінансування оборони (кінець квітня 2023 року)

Парламент ухвалив подані урядом зміни до Державного бюджету на 2023 рік, щоб передбачити більше та стале фінансування оборони та безпеки, а також кошти на нагальну відбудову. Зокрема, вдвічі збільшили видатки на резервний фонд. Також оптимізували структуру розпорядників та об'єднали два міністерства в єдине Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури, якому передали Фонд ліквідації наслідків збройної агресії.

МАЯК №2 Обмеження спонтанних змін до закону

про бюджет та відновлення середньострокового планування (кінець травня 2023 року)

Для цього в парламенті зареєстрували законопроект, який серед іншого дозволяв Раді розглядати тільки ті зміни до держбюджету, які отримали експертний висновок Мінфіну, а також відновлював середньострокове бюджетне планування. В червні бюджетний комітет оновив текст, який в подальшому і став законом (див. детальніше маяк №10)

МАЯК №3 Підготовка плану податкових змін для дорожньої

карти Національної стратегії доходів (кінець травня 2023 року)

Мінфін підготував відповідний план дій, про що свідчить документ першої оцінки програми МВФ. Водночас цього плану немає в публічному доступі. Документ має стати основою для підготовки Національної стратегії доходу (див. маяк №20)

МАЯК №4 Реєстрація законопроекту про обмеження державних гарантій

(кінець травня 2023 року)

Відповідні зміни покликані сприяти вищій борговій стійкості держави. Норми на виконання цього маяка було внесено до законопроекту №9346 разом з нормами для виконання маяка №2 (див. детальніше маяк №10)

МАЯК №5 Прозорість та підзвітність коштів на спеціальних

рахунках НБУ в UNITED24 (кінець травня 2023 року)

В квітні 2023 року парламент ухвалив відповідний закон (№3035– IX), який мав підвищити прозорість та підзвітність рахунків, відкритих в НБУ розпорядниками коштів для благодійної допомоги та донатів. В першу чергу це стосувалося рахунків на платформі UNITED24. Так нарешті з'явилася законодавча база для прозорого збору коштів та витрат з державних благодійних рахунків.

МАЯК №6 Підготовка стратегії переходу до гнучкого обмінного курсу (червень 2023)

Сфера: монетарна і валютно-курсова політика

Статус: виконано вчасно

Одразу на початку повномасштабного вторгнення Нацбанк зафіксував гривню та встановив жорсткі валютні обмеження. Це був правильний крок, який попередив паніку, зменшив інфляційний тиск та стабілізував валютні очікування українців.

З часом фіксований курс став втрачати свою користь, **оскільки гостра фаза кризи минула**. Загалом для економіки набагато кращим є гнучкий обмінний курс. Цей маяк як раз і передбачає поступове повернення до такого обмінного курсу та необхідне пом'якшення валютних обмежень. НБУ затвердив відповідну Стратегію, завдяки чому повністю і вчасно виконав умови цього маяка.

Більше деталей: 29 червня 2023 року правління НБУ затвердило Стратегію пом'якшення валютних обмежень, переходу до більшої гнучкості обмінного курсу та повернення до інфляційного таргетування. Публічну версію Стратегії [опублікували](#) 7 липня. Водночас, МВФ не встановив жодних дедлайнів імплементації цієї Стратегії. Виконання стратегії залежить від того, чи будуть макроекономічні умови сприятливими для поступового зняття обмежень та переходу до гнучкого курсу та таргетування інфляції.

Зараз НБУ поступово працює над цим та поетапно знімає валютні обмеження. Наприклад, з 3 жовтня Нацбанк перейшов до режиму керованої гнучкості гривні, що є проміжним етапом між фіксованим курсом та повною його гнучкістю.

МАЯК №7 Відновлення довоєнного оподаткування

(кінець липня 2023 року)

Сфера: фінкальний сектор**Статус:** не виконано (виконано із затримкою)

Ще в грудні 2022 року українська влада пообіцяла скасувати 2% податку для ФОП, відновити проведення документальних перевірок, повернути штрафні санкції за порушення використання РРО. Такий крок мав збільшити власні доходи бюджету. Це було і залишається важливим з огляду на безпрецедентно великий бюджетний дефіцит воєнного часу, який зараз покривається за рахунок зовнішньої допомоги та кредитів. Утім, навіть зовнішньої допомоги не вистачає, і потрібно більше ресурсів для фінансування передусім обороноздатності держави.

У кінці червня 2023 року ВРУ ухвалила відповідний [законопроект](#). Однак, цим законом повернули перевірки лише для виробників підакцизної продукції, грального бізнесу та фінкомпаній. Решта бізнесу могла працювати без перевірок. Представників МВФ це не влаштувало: у Фонді [заявили](#), що очікують ухвалення нового закону про відновлення податкових перевірок.

09 листопада парламент ухвалив у другому читанні [законопроект №10016-д](#) з розширеним колом платників податків, у яких з 1 грудня 2023 можуть проводити документальні планові перевірки. Водночас Президент України підписав [Закон №3453-IX](#) лише на початку грудня тож він набув чинності 08 січня 2023 року.

МАЯК №8 Реформа корпоративного управління Оператора ГТС: передача пакету акцій Міненерго та оновлення статуту

(кінець липня 2023 року)

Сфера: енергетика/корпоративне управління

Статус: не виконано (виконано із затримкою)

Виконання маяка дозволяє створити більш прозору та ефективну модель управління газотранспортною системою України.

28 липня 2023 року Верховна Рада [прийняла](#) Закон №3293-IX, який передбачає передачу корпоративних прав ТОВ “Оператор ГТС України” (ОГТСУ) в управління безпосередньо державі в особі Міністерства енергетики України. Також закон зобов’язує призначити незалежну наглядову раду ОГТСУ, яка в свою чергу буде відповідати за призначення керівника та членів виконавчого органу Оператора.

Першу частину маяка виконали 22 вересня, коли Кабінет Міністрів [передав](#) в управління Міністерства енергетики корпоративні права ТОВ "Оператор ГТС України".

Ще через місяць, 27 жовтня ліквідували АТ “Магістральні газопроводи України”, яке було материнською компанією ОГТСУ. Припинення підприємства - один із кроків для корпоративної реформи Оператора ГТС та переходу на цільову модель єдиної компанії.

Другу частину виконали лише наприкінці жовтня, коли Міненерго затвердило погоджений із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства оновлений статут ОГТСУ. Документ [з’явився](#) на сайті компанії 31 жовтня.

Таким чином, маяк виконали лише до кінця жовтня, із запізненням у три місяці.

МАЯК №9 Відновлення декларування посадовими особами

(кінець липня 2023 року)

Сфера: урядування/протидія корупції

Статус: не виконано (виконано із затримкою)

Одним із важливих кроків на шляху повернення до довоєнних антикорупційних політик і процедур мало стати відновлення декларування активів державними службовцями.

У вересні 2023 року парламент ухвалив відповідний [законопроект](#), який передбачав, що реєстр декларацій буде закритим ще впродовж року. Декларанти могли добровільно відкрити свої дані для публічного доступу. Суспільство і міжнародні партнери негативно сприйняли таку новину. В результаті Президент України наклав вето на закон та подав свої пропозиції, які відкривали реєстр декларацій одразу.

20 вересня 2023 року парламент повторно розглянув вищезазначений законопроект і ухвалив його з пропозиціями Президента. [Закон №3384-IX](#) набув чинності 12 жовтня 2023 року. 10 грудня 2023 року НАЗК [повідомило](#) про відкриття публічного доступу до Реєстру декларацій.

МАЯК №10 Відновлення середньострокового бюджетного планування, розробка боргової стратегії та обмеження ризиків за державними гарантіями (кінець вересня 2023 року)

Сфера: фінансовий сектор **Статус:** виконано вчасно

В липні Парламент ухвалив необхідні [зміни до Бюджетного Кодексу \(БКУ\)](#), щоб підвищити прогнозованість та передбачуваність фінансової політики в середньостроковій перспективі.

Уряд вже подав окремі показники та цілі на трирічну перспективу у матеріалах до проєкту Державного бюджету на 2024 рік. Навесні уряд пообіцяв ухвалити Бюджетну декларацію на 2025-2027 роки, що має відображати пріоритети бюджетних витратів і бачення стратегії уряду загалом.

Відповідно до цього маяка уряд мав ухвалити Середньострокову стратегію управління державним боргом до кінця жовтня 2023 року, що було зроблено (відповідає маяку №12). Такий крок надзвичайно важливий, оскільки під час повномасштабної війни рівень державного та гарантованого державою боргу зріс з 50% ВВП до майже 80% ВВП і зростатиме далі. Це нестійкий рівень для держав з не надто сильними інституціями, але в Україні він викликаний саме потребою запозичувати кошти на економічну стійкість.

У БКУ також вивели за межі бюджетних правил гарантії, надані урядом під проєкти за кошти міжнародних фінансових організацій (МФО). Раніше така норма обмежувала уряд в отриманні коштів від МФО. Зараз відсутність обмеження дозволить уряду збільшити запозичення під проєкти відбудови та відновлення, оскільки бракує внутрішніх джерел фінансування.

МАЯК №11 Подання середньострокового прогнозу бюджету та звіту про фінансові ризики в документах до проєкту Держбюджету на 2024 рік (кінець вересня 2023 року)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: виконано вчасно

Визначені в маяку кроки покликані збільшити передбачуваність та стійкість фінансової системи.

15 вересня 2023 року уряд подав до Парламенту [законопроєкт](#) про Державний бюджет на 2024 рік з великим переліком пояснювальних документів. Пакет, зокрема, містив такі документи:

- заплановані КРІ бюджетних програм у 2022-2026 роках;
- прогнози бюджетних та макроекономічних показників на 2025-2026 роки, пріоритетні цілі фінансової політики;
- граничні видатки на період 2022-2026 років

Також документи містили звіт, який оцінює вплив макроекономічних ризиків, а також ризиків діяльності державних підприємств на бюджетну ситуацію. Наприклад, уряд оцінив вплив трьох макроекономічних сценаріїв на діяльність основних державних підприємств, зокрема Нафтогазу, Енергоатому, Укренерго та Укргідроенерго.

МАЯК №12 Посилення фінансового моніторингу політично значущих осіб (PEP) (кінець вересня 2023 року)

Сфера: урядування/протидія корупції

Статус: не виконано (виконано із затримкою)

В Меморандумі з МВФ українська сторона пообіцяла відновити посилений фінансовий моніторинг топ-чиновників (політично значущих осіб, PEP) відповідно до стандартів [FATF](#). Цей крок “має забезпечити більш ефективну боротьбу з відмиванням коштів”.

Нагадаємо, що 19 листопада 2022 року набрали чинності [зміни](#) до [закону про фінмоніторинг](#), які скоротили строк статусу політично значущої особи (PEP) з довічного до 3-х років після залишення посади. Таким чином, фінансові установи мали право здійснювати посилений фінансовий моніторинг топ-чиновників лише протягом 3 років після звільнення. Ухвалені зміни [не узгоджувалися](#) з міжнародними стандартами у сфері протидії відмиванню коштів.

Тому 17 жовтня 2023 року ВРУ ухвалила [законопроект](#), який фактично відновлює позитивний статус політично значущої особи (PEP). Водночас він посилює відповідальність банків за необґрунтовану відмову користувачам фінансових послуг. [Закон №3419-IX](#) набув чинності 29 жовтня 2023 року.

**Політично значущі особи – особи, які виконують або виконували в Україні визначні публічні функції. Повний перелік таких посад визначений у статті 1 [закону про фінансовий моніторинг](#).*

МАЯК №13 Посилення банківського нагляду

(кінець вересня 2023 року)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: виконано вчасно

Виконання маяка дозволить привести банківський нагляд в Україні у відповідність з директивами Європейського Союзу. Це необхідно зробити, щоб наблизити Україну до вступу в ЄС. НБУ повністю і вчасно виконав відповідні вимоги.

Пункт I: 21 квітня 2023 року Національний Банк України [відокремив](#) Відділ моніторингу пов'язаних з банками осіб та Департамент інтегрованого нагляду за банками.

Пункт II: НБУ запровадив наглядові панелі без публічної комунікації про це. Наглядові панелі мають консультувати Комітет з питань нагляду та додатково незалежно аналізувати його рішення, сприяти горизонтальним комунікаціям між стейкхолдерами, та висвітлювати особливо важливі питання.

Пункт III: 29 липня 2023 року НБУ [поновив](#) планові виїзні перевірки діяльності банків та небанківських установ у дистанційному форматі, щоб не наражати своїх працівників на небезпеку.

МАЯК №14 Податкова та митниця мають підготувати план реформ

(кінець жовтня 2023 року)

Сфера: фіскальний сектор

Статус: виконано вчасно

Важливими виконавцями майбутньої Національної стратегії доходів (див. маяк №20) є Державна податкова служба (ДПС) та Державна митна служба (ДМС). Щоб Національна стратегія доходів була цілісною та узгодженою, у програму МВФ додали структурний маяк про розробку планів реформ обох служб.

ДПС та ДМС мали до кінця жовтня підготувати плани дій, які в подальшому інтегрують у загальну Національну стратегію доходів (див. маяк №20). 23-27 жовтня представники ДПС та ДМС зустрілися з представниками МВФ для обговорення прогресу. З другого перегляду програми МВФ стало відомо, що цей маяк виконали вчасно та в повному обсязі.

Більше деталей: 23 жовтня ДПС [повідомила](#), що разом з ДМС візьме участь у роботі технічної місії МВФ, щоб продовжити роботу над своїми планами реформ. 31 жовтня ДПС за підсумками зустрічі [заявила](#) про прогрес у виконанні задачі.

ДПС та ДМС є системно важливими інституціями не лише для наповнення бюджету, але й для формування ставлення бізнесу й громадян до держави. [Дослідження](#) фіксують низький рівень довіри до діяльності фіскальних органів. Низька довіра зумовлена, головним чином, непрозорістю, повільним митним оформленням і корупцією. При цьому показник довіри залишився низьким після початку вторгнення, на відміну від багатьох інших інституцій. Численні спроби реформувати ці органи попередніми урядами не призвели до сталих позитивних змін.

МАЯК №15 Оновлення та публікація Середньострокової стратегії управління державним боргом (кінець жовтня 2023 року)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: виконано вчасно

Середньострокова стратегія управління державним боргом дозволить підвищити прозорість та передбачуваність фінансової політики та оптимізувати структуру державного боргу.

Відповідно до змін до БКУ (див. маяки №2 та №10), уряд мав оновити Середньострокову стратегію управління державним боргом. Державний борг та гарантований державою борг по відношенню до ВВП вже зріс з 50% на кінець 2021 року до близько 80% наприкінці 2022 року і може перевищити 100% ВВП у 2024 році. Тож чітка Стратегія має забезпечити необхідну передбачуваність боргової політики уряду.

Викликом для підготовки Стратегії є потреба провести реструктуризацію державного боргу у 2024 році, переговори про яку тільки на початковій стадії.

27 жовтня Мінфін ухвалив окрему [Стратегію](#), в якій чітко заплановано провести операцію з управління державним боргом та наміри ухвалити оновлену Стратегію після цього. В документі зазначено, що Мінфін планує ці кроки з метою: “(i) поступового відновлення боргової стійкості України, (ii) збереження ліквідності та скорочення дефіциту державного бюджету під час програмного періоду МВФ, а також (iii) створення необхідних умов для участі комерційного сектору у післявоєнній відбудові України задля якнайшвидшого відновлення доступу України до ринку.”

МАЯК №16 Спрощення системи декларування держслужбовців

(кінець жовтня 2023 року)

Сфера: урядування/протидія корупції

Статус: виконано вчасно

Крім відновлення декларування активів державними службовцями (маяк №9), українська сторона пообіцяла удосконалити систему декларування. Зміни повинні дати можливість посадовцям автоматично заповнювати інформацію з інших пов'язаних баз даних та реєстрів.

Ухвалений у вересні 2023 року [законопроект](#) про відновлення декларування передбачає, що НАЗК забезпечить доступ та автоматичне перенесення даних з інших реєстрів та баз даних до форми декларації. Водночас функція автоматичного заповнення наявних даних не звільняє декларанта від обов'язку зазначити в декларації всю відому йому інформацію, навіть якщо вона відсутня в інших базах даних.

[Закон №3384-IX](#) набув чинності 12 жовтня 2023 року.

**МАЯК №17 Реформа корпоративного управління Оператора ГТС:
призначення Наглядової ради (кінець жовтня 2023 року)**

Сфера: енергетика/корпоративне управління

Статус: виконано вчасно

Виконання маяка є важливим для реформи корпоративного управління держпідприємств. Наглядові ради мають нівелювання режим “ручного управління” у державних компаніях. Це допомагає перетворювати держпідприємства на прозорі, ефективні, конкурентоспроможні компанії, які здатні залучати інвестиції та генерувати прибуток.

Маяк можна вважати логічним продовженням маяка №8 із запровадження моделі єдиної компанії з управління газотранспортною системою України. 31 жовтня Уряд [затвердив](#) склад Наглядової ради компанії: трьох незалежних членів та одного представника держави, вчасно виконавши даний маяк. Разом з тим, залишається питання про призначення ще одного представника держави для формування повного складу із 5 членів.

Відповідно до [Статуту](#), наглядова рада "ОГТСУ" має складатися з п'яти членів, троє з яких мають бути незалежними. Станом на кінець квітня 2024 року, 5 члена так і не було призначено і жодні зави Уряду відсутні з цього приводу. В свою чергу, [повідомлялось](#), що прем'єр-міністр Денис Шмигаль просуває кандидатуру Віктора Пинзеника на посаду представника держави в наглядовій раді "ОГТСУ", який раніше обіймав таку ж посаду в наглядовій раді "МГУ".

Таким чином, маяк вважається виконаним, але Уряд має пам'ятати про якість такого виконання та призначити 5 члена наглядової ради "ОГТСУ".

МАЯК №18 Краще управління публічними інвестиціями

(кінець грудня 2023 року)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: виконано вчасно

Підвищення якості управління публічними інвестиціями (УПІ) дозволить більш ощадливо та ефективно використовувати державні кошти в умовах обмежених бюджетних ресурсів. Одним з кроків має стати уніфікація підходів УПІ та конкурсний відбір проєктів для бюджетного фінансування.

За оцінками Світового банку у лютому 2023 року, на відбудову України буде потрібно 411 млрд дол. США. Одним з важливих джерел фінансування відбудови має стати приватний бізнес. Важливим інструментом залучення компаній буде державно-приватне партнерство (ДПП), яке, на жаль, поки що в Україні не працює. Перегляд підходів до ДПП може цьому зарадити.

Відповідно для зміни підходів до УПІ в грудні КМУ ухвалив протокольним рішенням проєкт [Дорожньої карти реформування управління публічними інвестиціями](#), яка покликана забезпечити “формування контексту, бачення основних принципів та напрямів побудови цілісної, стійкої та ефективною системи управління публічними інвестиціями, яка забезпечує планування інвестиційних проєктів на основі стратегічних пріоритетів та середньострокової бюджетної рамки, здійснення їх відбору відповідно до уніфікованих та прозорих процедур і чітких критеріїв та реалізацію в межах запланованих строків та фінансування”.

Фактично цей рамковий документ передбачає створення цільової моделі УПІ, що відповідає розробленим RRR4U принципам відбудови: пріоритизація, сталість, ефективність та результативність, прозорість та підзвітність.

МАЯК №19 Затвердження Національної стратегії доходів до кінця 2023 року (кінець грудня 2023 року)

RRR4U

Сфера: фінскальний сектор

Статус: виконано вчасно

Деталі:

В умовах повномасштабної війни половину видатків державного бюджету Україна фінансує за рахунок зовнішньої допомоги. Така ситуація не є стійкою, і цієї залежності необхідно поступово позбутися. Національна стратегія доходів покликана створити умови для збільшення внутрішніх доходів бюджету. Для цього Україна має посилити свої спроможності збирати податкові та митні доходи.

Стратегія включає в тому числі наступні заходи, згадані у програмі МВФ:

- посилення податкової та митниці;
- закриття можливості використовувати спрощену систему оподаткування замість офіційного працевлаштування штатних працівників;
- приведення ПДВ та акцизів у відповідність до законодавства ЄС;
- посилення антикорупційних заходів;
- реформи у податковій системі.

27 грудня 2023 [уряд затвердив](#) Національну стратегію доходів, вчасно виконавши умови для зарахування маяка програми МВФ. В ухваленій Стратегії немає згадки про реформу Бюро економічної безпеки, хоча програма МВФ передбачала включення у Стратегію відповідних пропозицій.

МАЯК №20 Підвищення інституційної незалежності САП
(кінець грудня 2023 року)

Сфера: урядування/протидія корупції

Статус: виконано вчасно

В Меморандумі з МВФ українська сторона зазначила про наміри посилювати ефективність антикорупційних інституцій. Зміни мають торкнутися і Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП). 15 вересня для виконання маяка уряд подав у Верховну Раду [законопроект №10060](#), який відповідає вимогам МВФ та ЄС і спрямований, на:

- вдосконалення процедури конкурсного відбору керівників та прокурорів САП;
- зміцнення спроможності САП регулювати власну організаційну структуру та діяльність;
- уточнення повноважень керівника САП;
- створення Спеціалізованої дисциплінарної комісії прокурорів САП;
- проведення регулярного аудиту діяльності САП за участі зовнішніх експертів з міжнародним досвідом.

08 грудня 2023 року ВРУ прийняла вищезазначений законопроект. [Закон № 3509-IX](#) набув чинності з 1 січня 2024 р.

МАЯК №21 Зміни до бюджету для створення нових джерел надходжень
(кінець лютого 2024 року)

Сфера: фіскальний сектор

Статус: виконано вчасно

Фінансування оборони та мобілізація власних податкових та неподаткових надходжень залишається одним з найважливіших пунктів фіскального порядку денного. На підставі висновків робочої групи з доходів, яку утворили у грудні 2023 року, уряд мав підготувати короткострокові заходи для збільшення надходжень обсягом щонайменше 0,5 відсотків ВВП, для внесення відповідних змін до бюджету на 2024 рік у разі потреби.

Запропоновані Міністерством фінансів заходи з мобілізації додаткових надходжень передбачають збільшення доходів бюджету на 44,2 млрд гривень. Серед заходів — збільшення надходжень від військових та акцизних зборів, запровадження щомісячної сплати авансових внесків із податку на прибуток підприємствами, що здійснюють діяльність із роздрібною торгівлю пальним.

У Міністерстві фінансів [очікують](#), що до кінця першого кварталу 2024 року необхідні законопроекти буде подано на розгляд Кабінету Міністрів і їх розгляне Верховна Рада.

МАЯК №22 Концептуальна записка щодо програми 5-7-9 для більшої підтримки МСП (початково кінець вересня 2023 року, перенесено на кінець березня 2024 року)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: виконано (виконано із затримкою, оскільки термін було перенесено)

Обмежене бюджетне фінансування вимагає перегляду та умовного впорядкування програми кредитів 5-7-9% для бізнесу.

Початково у 2020 році програму “Доступні кредити 5-7-9%” створювали для підтримки малих та середніх підприємств (МСП), для яких звичайні банківські кредити були недоступні. Такі кредити видавали також на інвестиції та підтримку стартапів. Після початку повномасштабного вторгнення до програми додали покриття обігових коштів, та розширили її на великі компанії. Фактично у 2022 році програма стала основним інструментом підтримки бізнесу і “рятівним колом” для окремих компаній. В деяких банках 80-90% кредитів були видані в рамках цієї програми.

Водночас через обмежений обсяг коштів в бюджеті є потреба повернути програму до підтримки саме МСП. Натомість у вересні уряд навпаки розширив програму 5-7-9%, що суперечить зобов'язанню за Меморандумом МВФ. Так, уряд дозволив користуватися доступними кредитами підприємствам у галузях енергоефективності та переробки. Крім того, максимальний термін програми збільшили до 10 років, а ліміт програми підвищили до 150 млн грн, що актуально для великих компаній.

В грудні 2023 року [уряд ухвалив зміни](#) до постанови про надання підтримки в межах цієї програми, звузивши надання компенсацій за інвестиційними проєктами та оборотними коштами для неперіоритетних секторів лише до малих та середніх підприємств (для оборотних коштів в пріоритетних секторах великі компанії надалі можуть бути отримувачами підтримки).

У березні 2024 року уряд подав МВФ концепцію щодо програми 5-7-9, але її не було оприлюднено та офіційно затверджено.

МАЯК №23 Перезавантаження БЕБ

(кінець червня 2024 року)

Сфера: фінансовий сектор**Статус:** в процесі

Україна має ухвалити новий закон про БЕБ, якому треба надати чіткі повноваження у сфері розслідування великих економічних злочинів відповідно до передової практики, а також створити правові основи діяльності БЕБ в частині відбору керівництва та персоналу. У законі буде дотримано існуюче розмежування слідчих повноважень БЕБ та НАБУ.

Нове законодавство відкриє шлях до оновлення керівництва та детективів БЕБ на прозорих конкурсах. Це дасть шанс перетворити бюро на ефективний орган, що запобігатиме економічним злочинам та схемам, які завдають збитків бюджету.

На розгляді Верховної Ради перебував відповідний [законопроект №10088-1](#), рекомендований профільним комітетом до ухвалення в першому читанні. Втім, наприкінці грудня уряд підготував власний законопроект №10439, який [розкритикували](#) як профільні експерти, так і голова Верховної Ради за невідповідність узгодженим із партнерами стандартам.

11 квітня Верховна Рада ухвалила у першому читання законопроект №10349. Законопроект ще не повністю відповідає тим зобов'язанням, які Україна взяла на себе перед міжнародними партнерами; недоліки мають врахувати перед другим читанням.

МАЯК №24 Перегляд податкових пільг
(кінець липня 2024 року)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: в процесі

Перегляд податкових пільг має стати кроком до розширення бази внутрішніх доходів без підвищення ставок податків. До кінця липня 2024 року уряд має оцінити втрати від усіх податкових пільг та запропонувати варіанти заходів, які допоможуть зменшити бюджетні втрати через пільгове оподаткування.

Такий крок сприятиме нарощуванню спроможності України збільшити внутрішні джерела доходів, що є надважливим завданням на фоні потреби забезпечувати високі видатки на обороноздатність держави, а також очікуваним зниженням рівня міжнародної підтримки України.

МАЯК №25 Оцінка фіскальних та квазіфіскальних втрат від ДП
(кінець вересня 2024 року)

Сфера: фіскальний сектор

Статус: в процесі

В Україні існує велика кількість державних підприємств, які подекуди створюють фіскальні ризики, але й також фіскальні та квазіфіскальні втрати. Важливою причиною погіршення фінансового стану ДП стала повномасштабна війна. Але, частково це пов'язано з політикою уряду (зокрема щодо утримання від підвищення тарифів на електроенергію, природний газ та інші комунальні послуги для населення). Для покриття фінансових розривів великі ДП або накопичують заборгованості, які можуть потім покривати прямими трансферами з Державного бюджету, або ж новими запозиченнями від міжнародних офіційних партнерів чи МФО. При цьому, останні за інших рівних умов могли би бути спрямовані до бюджету для фінансування нагальних видатків. Запозичення ДП є гарантованими державою, а тому, за наявності проблем, борг лягає на плечі держави.

Саме тому важливо моніторити ситуацію щодо поточного фінансового стану держпідприємств та здійснювати стрес-тестування. Якраз такий аналіз та оцінка мають бути здійснені в межах цього структурного маяка для великих ДП, що найбільше постраждали від повномасштабної війни. Результати мають бути відображені в звіті про фіскальні ризики, який щороку готує Мінфін в межах бюджетного процесу.

МАЯК №26 Середньострокове бюджетне планування: аналіз та оновлення
(кінець жовтня 2024 року)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: в процесі

Відновлення середньострокового бюджетного планування було серед важливих напрямків змін у вже виконаних структурних маяках. Так, як додаткові матеріали до проєкту Держбюджету на 2024 рік було подано середньострокові прогнози видатків та доходів і також звіт про фінансові ризики. Середньострокове бюджетне планування збільшує сталість шляхом забезпечення передбачуваної бюджетної політики.

Саме тому за допомогою експертів МВФ уряд планує проаналізувати свій досвід з підготовки Бюджетної декларації (не дуже багатий, оскільки лише одна Бюджетна декларація була ухвалена).

Діагностична оцінка стане основою для підготовки Бюджетної декларації на 2026-2028 роки. В ній хочуть дещо змінити підходи до підготовки до процесу управління державними фінансами “знизу-вгору”, щоб відобразити більшу частку видатків та втрати на фінансування державної служби.

МАЯК №27 Визначення зв'язку між Бюджетною декларацією та капвдатками
(кінець грудня 2024 року)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: в процесі

Цей маяк є фактично продовженням кроків з підвищення ефективності управління публічними інвестиціями, дорожню карту з реформування яких ухвалено на виконання структурного маяка 19.

З огляду на потребу фінансувати відбудову передбачено, що уряд ухвалить постанову, яка передбачатиме чіткий зв'язок між середньостроковим бюджетним плануванням та пріоритетами відновлення. Мінфін має при цьому відігравати ключову роль (що фактично є відповіддю на протистояння між Мінфіном та Мінвідновлення, яке фактично виникло в четвертому кварталі 2023 року).

При цьому визначена важлива роль координації Мінфіну та лінійних міністерств, які відповідають за реалізацію інвестиційних проєктів в публічній сфері.

МАЯК № 28 Системні держбанки підпадають у сферу роботи Мінфіну.
Несистемні банки держвласності не рекапіталізуються за рахунок держави.

(постійно)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: виконано

Три банки у власності держави зареєстровані на КМУ (Ощадбанк, Укрексімбанк, Приватбанк). Укргазбанк та Сенс банк - акції держави в особі Мінфіну. На практиці функції акціонера держбанків виконує переважно Мінфін, хоча ключові рішення приймає Уряд з подання Мінфіну.

За час війни націоналізовано Сенс банк (колишній Альфа) та PINbank (Перший інвестиційний банк). Сенс банк було продано державі за 1 грн ФГВФО в рамках процедури виведення з ринку через санкції проти його власників. 17 січня 2024 року 89% акцій PINBank було зареєстровано на державу в особі ФДМУ на підставі рішення ВАКС, що набуло чинності у березні 2023 року.

Наразі маяк виконано: всі державні банки окрім PINbank є системними і Мінфін відповідає за їх управління або безпосередньо або через рішення Уряду розроблені Мінфіном. PINbank залишається в управління ФДМУ, але не потребує рекапіталізації. Оскільки маяк є постійним, стан його виконання може змінитись у майбутньому.

МАЯК №29 Підготовка засад оздоровлення банків
(кінець грудня 2024 року)

Сфера: фінансовий сектор

Статус: в процесі

ФГВФО, Міністерство фінансів та НБУ мають підготувати засади оздоровлення банківської системи.

Засади оздоровлення банків включатимуть: (i) механізми підтримки ФГВФО; (ii) заходи з посилення операційної готовності банківської системи до непередбачуваних ситуацій; (iii) вдосконалення процедур виведення банків з ринку та заходів раннього втручання; та (iv) узгодження критеріїв відповідності контрагентів за операціями грошово-кредитної політики НБУ та за операціями кредитора останньої інстанції з найкращими міжнародними практиками.

Як проміжні кроки, ФГВФО та НБУ підготують у консультаціях із зацікавленими сторонами з МФО (i) діагностичну записку до кінця лютого 2024 року з метою оцінки поточної інфраструктури виведення неплатоспроможних банків з ринку, включно з аналізом поточних проблем; та (ii) на основі діагностики ухвалять до кінця квітня 2024 року дорожню карту, яка визначатиме порядок денний реформ для подальшого зміцнення спроможності органів влади до врегулювання та управління кризами у фінансовому секторі, зокрема щоб усунути ключові недоліки до кінця грудня 2024 року.

МАЯК №30 Нова методологія оцінки ризиків при здійсненні нагляду
(кінець грудня 2024 року (перенесено з кінця червня))

Сфера: фінансовий сектор

Статус: в процесі

НБУ має запровадити методології оцінки ризиків при здійсненні нагляду з метою прийняття поінформованих рішень про пріоритети наглядової діяльності. Методологія буде застосована до всіх банків, а план наглядових дій підготують до кінця грудня 2024 року. Покращуючи результати нагляду, Національний банк також планує також підвищити ефективність нагляду через покращення розподілу ресурсів та процесів шляхом коригування організаційної структури банківського нагляду. Це доповнюватиметься посиленням професійного потенціалу банківського нагляду шляхом розробки необхідних професійних профілів та запровадження багаторічної програми навчання для нових працівників.

МАЯК №31 Аудит фінансового стану ТКЕ до та після лютого 2022 року

(кінець червня 2024 року)

Сфера: енергетика

Статус: в процесі

Виконання маяка дозволить з'ясувати обсяг заборгованості та фінансовий стан компаній централізованого теплопостачання, в тому числі причини накопичення заборгованості до та від початку війни, напередодні опалювального сезону 2024/25 років. Так, за [даними](#) НАК "Нафтогаз України" станом на 21 лютого 2022 року сумарна прострочена заборгованість підприємств ТКЕ та ТЕЦ перед Нафтогазом складає 49,1 млрд грн (з них 39,3 млрд грн за газ для виробництва теплової енергії). На початок опалювального сезону 2023 року заборгованість держави з різниці в тарифах [складала](#) близько 36 млрд грн, а за попередніми [розрахунками](#) у 2024 році - перевищить 54 млрд грн.

У [Листі про наміри](#) від 1 грудня 2023 року українська сторона зазначила, що підприємства теплокомуненерго (ТКЕ) накопичили значний обсяг заборгованості перед "Нафтогазом" до і після початку війни, яка є наслідком накопиченої різниці в тарифах та впливу війни. Питання буде вирішено комплексно, коли зменшиться тиск на бюджет, пов'язаний з війною, шляхом розробки нової тарифної методології. Втім підписанти (Президент, прем'єрміністр, міністр фінансів і голова НБУ) також додали, що буде визначено обсяг заборгованості та фінансовий стан ТКЕ за допомогою кабінетного аудиту, проведеного авторитетною аудиторською фірмою, що розрізнить заборгованість, що утворилася до та після лютого 2022 року. Крім того, за результатами консультацій з МВФ, проведених на виконання пункту 6.1 протоколу № 64 засідання Кабінету Міністрів України від 06.06.2023 р., встановлено, що джерела для проведення розрахунків з різниці в тарифах мають бути бюджетно нейтральними для Державного бюджету України та не порушувати фіскальну стійкість держави, збереження якої є одним із ключових пріоритетів Програми МВФ.

МАЯК №31 Аудит фінансового стану ТКЕ до та після лютого 2022 року (продовження) (кінець червня 2024 року)

Сфера: енергетика

Статус: в процесі

В кінці грудня 2023 року у Верховній Раді було зареєстровано [законопроект №10383](#) “Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2024 рік” щодо компенсації різниці в тарифах”, який зокрема розроблявся з метою вирішення проблеми заборгованості ТКЕ. Втім, станом на березень 2024 року законопроект все ще перебуває на розгляді, а Мінфін в [експертному висновку](#) не підтримує прийняття.

Питання з проведенням аудиту ТКЕ не нове. Ще у 2019 році уряд [доручав](#) Мінрегіону і Держаудитслужбі провести аудит всіх ТКЕ на предмет об’єктивності вартості тепла і води. У січні 2022 року, до початку повномасштабного вторгнення Кабмін знову [доручив](#) провести аудит того, наскільки діяльність “Нафтогазу” (зокрема, контракти з фіксованими цінами) є субсидіюванням цін на газ для населення і ТКЕ. З лютого по вересень 2023 року Державна аудиторська служба України [перевірила](#) ряд теплостачальних підприємств у різних регіонах, які мають право на відшкодування з бюджету різниці в тарифах та виявила завищення суми відшкодування різниці в тарифах на більш ніж 4 млрд грн.

Частково процес аудиту розпочався, втім це не може свідчити про виконання маяка, який повинен відображати точну діагностику проблеми боргів ТКЕ до війни та після лютого 2022 року, що дозволить почати їх комплексне врегулювання. Часу на виконання маяка все менше.

МАЯК №32 Оптимізувати та підвищити ефективність роботи ВАКС

(кінець квітня 2024 року (перенесено з кінця березня))

Сфера: урядування/протидія корупції

Статус: виконано

Необхідність реалізації маяка зумовлена надмірно тривалим розглядом ВАКС кримінальних проваджень через велике навантаження на суддів. Для розв'язання цієї проблеми українська сторона має внести зміни до законодавства в частині розгляду справ в першій інстанції одним антикорупційним суддею або колегією з трьох антикорупційних суддів.

В кінці березня 2024 року до парламенту внесено [законопроект № 11130](#). Згідно з пояснювальною запискою законопроект направлений на підвищення ефективності розгляду судом проваджень без порушення процесуальних строків у зв'язку чим пропонується надати суду можливість розглядати окремі справи суддею одноособово.

24 квітня 2024 року ВРУ ухвалила в цілому згаданий законопроект. Передбачається, що розгляд справ в суді першої інстанції здійснюється одноособово. При цьому визначено можливість розгляду справ колегіально судом у складі трьох суддів лише за клопотанням обвинуваченого щодо окремих категорій злочинів.

МАЯК №33 Створити новий адміністративний суд замість ліквідованого ОАСК

(кінець липня 2024 року)

Сфера: управління/протидія корупції

Статус: в процесі

У грудні 2022 року парламент ліквідував ОАСК, який розглядав спори за участю центральних органів виконавчої влади. Справи ОАСК мали перейти до Київського окружного адміністративного суду, доки не буде створено новий Київський міський адміністративний суд.

Однак, Європейська комісія у своєму [Звіті](#) опублікованому у листопаді 2023 року зазначила, що після ліквідації ОАСК доступ до правосуддя у справах за участю центральних органів влади погіршується, оскільки новий суд ще не створено, а суд, на який покладено тимчасові повноваження, переповнений. Тому ЄК так само як і МВФ вказує, на необхідність створення нового адміністративного суду укомплектованого належним чином перевіреними суддями.

Тож українська сторона зобов'язалася ухвалити закон про створення нового суду, який розглядатиме адміністративні справи проти національних державних органів (наприклад, НБУ, НАБУ, НАЗК) суддями, які пройшли належну перевірку на професійну компетентність та добросовісність за умови вирішального та визначального голосу незалежних експертів з міжнародним досвідом.

В кінці березня 2024 року стало [відомо](#), що КМУ розробив законопроект про Вищий адміністративний суд. Однак в парламент законопроект ще не надійшов.

МАЯК №34 Завершити зовнішній аудит НАБУ та опублікувати його звіт
(кінець вересня 2024 року)

Сфера: управління/протидія корупції

Статус: в процесі

Питання проведення зовнішнього аудиту НАБУ вже досить давно на українському порядку денному. На необхідності його проведення неодноразово вказував і Міжнародний валютний фонд, і Європейська комісія. У [Меморандумі про економічну та фінансову політику від 5 грудня 2018 року](#) українська сторона пообіцяла до кінця липня 2019 року завершити зовнішній аудит НАБУ. Однак маяк так і не був реалізований.

Відповідно до оновленого Меморандуму українська сторона має до кінця вересня 2024 року провести зовнішній аудит НАБУ за участі трьох незалежних експертів з міжнародним досвідом та оприлюднити його звіт.

Як [зазначають](#) експерти Фонду «зовнішній аудит НАБУ забезпечить неупереджену та офіційну оцінку діяльності НАБУ з моменту його створення у 2015 році і може визначити сфери для вдосконалення та сприятиме посиленню підзвітності НАБУ, особливо у світлі запропонованого [законопроекту](#) про збільшення його штату з 700 до 1000 осіб».

В середині лютого 2024 року директор НАБУ Семен Кривонос [повідомив](#), що процес аудиту уже розпочався. Зокрема, Уряд направив відповідні листи для надання кандидатів у комісію з перевірки діяльності бюро.

МАЯК №35 Вдосконалення управління держпідприємствами

(кінець жовтня 2024 року (перенесено з кінця серпня))

Сфера: корпоративне управління ДП

Статус: в процесі

Роками державні підприємства (ДП) були подекуди джерелом неефективності та фіскальних ризиків. Для підвищення ефективності було запроваджено, але досі не завершено реформу корпоративно управління ДП.

В Меморандумі українська сторона зазначила про наміри підвищити ефективність управління ДП через подальше реформування корпоративного управління ДП у тісній співпраці з міжнародними партнерами, зокрема:

- прийняти закон про корпоративне управління ДП (йшлося про [законопроект № 5593-д](#) щодо вдосконалення корпоративного управління, який було ухвалено за основу ще в липні 2021 року): в лютому 2024 року [закон](#) було ухвалено;
- імплементація відповідних підзаконних актів;
- оцінка фінансового стану та фіскальних ризиків державних підприємств у політиці державної власності до кінця березня 2024 року (як проміжний крок виконання структурного маяка 28)
- Як **структурний маяк** передбачено розробку комплексної політики державної власності та дивідендів, а також стратегії приватизації. Найвірогідніше, що стратегія приватизації буде враховувати минулі підходи до триажа.

Це важливий маяк, оскільки сьогодні політика власності фактично відсутня, що не дозволяє ДП ефективно працювати. Частка дивідендів, яку мають спрямувати в бюджет, визначається щороку радше виходячи з потреб бюджету, а не необхідності ДП працювати ефективно.

Варто додати, що МВФ не підтримує озвучену українськими політиками ідею про створення державного холдингу, що об'єднуватиме всі держпідприємства. [На думку](#) експертів Фонду, це є передчасним з огляду на фінансові та потенційні ризики управління.

Моніторинг виконання індикаторів Плану України - 2024 рік

виконано
вчасно

виконано
не вчасно

в процесі

не виконано

Виконано п'ять попередніх індикаторів, які дозволили отримати €1,5 млрд

№	Зобов'язання	Час	Статус
0.1.	Вища рада правосуддя утворює Конкурсну комісію з проведення конкурсу до Служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя та оголошує конкурс на посади Голови, заступника Голови та дисциплінарних інспекторів.	Кінець квітня 2024 року	Виконано вчасно
0.2.	Затвердження та набрання чинності розпорядження Уряду про затвердження плану заходів, спрямованих на запобігання та/або мінімізацію негативних наслідків від ризиків, виявлених за результатами третього раунду Національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2026 року.		Виконано вчасно
0.3.	Ухвалення Національної стратегії доходів на 2024-2030 роки		Виконано вчасно
0.4.	Прийняття та набрання чинності постанови Кабінету Міністрів України про затвердження порядку використання коштів за бюджетною програмою для запровадження підтримки індустриальних парків як інструменту залучення інвестицій на деокуповані території.		Виконано вчасно
0.5.	Протоколи інформаційної взаємодії між Державним земельним кадастром та Державним реєстром речових прав на нерухоме майно забезпечують автоматичну передачу даних про ціну (вартість) об'єкта нерухомого майна та речових прав на нього до Державного земельного кадастру.		Виконано вчасно

Індикатор №0.1. Початок роботи відбіркової комісії з проведення конкурсу до Служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя
(I квартал 2024 року)

Сфера: судова система

Статус: виконано вчасно

Для виконання цього індикатору Вища рада правосуддя мала утворити конкурсну комісію з проведення конкурсу для служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя та оголосити конкурс на посади її голови, заступників голови та дисциплінарних інспекторів.

Вищою радою правосуддя 19.12.2023 року було розміщено [оголошення](#) про проведення конкурсу на зайняття посад керівника служби дисциплінарних інспекторів – заступника керівника секретаріату Вищої ради правосуддя, заступника керівника служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя, дисциплінарних інспекторів служби дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя.

Індикатор №0.2. Прийняття Плану заходів щодо подолання ризиків, визначених у третьому раунді Національної оцінки ризиків
(I квартал 2024 року)

Сфера: боротьба з корупцією та відмиванням грошей

Статус: виконано вчасно

План заходів мав розробити Уряд, аби ефективно мінімізувати ризики, виявлені за результатами третьої Національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

План заходів було затверджено [Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2023 року № 1207-р.](#)

Індикатор №0.3. Схвалення Національної стратегії доходів на 2024-2030 роки
(I квартал 2024 року)

Реформа: управління державними фінансами

Статус: виконано вчасно

Національна стратегія доходів до 2030 року мала бути зорієнтованою на майбутні перетворення, які включають посилення фіскальної спроможності України, адаптацію податкового та митного законодавства до стандартів ЄС, а також створення стимулів для післявоєнного відновлення та економічного зростання.

Стратегія також мала б включати низку заходів та пропозицій. Зокрема, мали бути розроблені ідеї щодо синхронізації з законодавством ЄС норм, що стосуються оподаткування ПДВ та акцизами, заходів протидії по сплаті податків та оподаткування фізичних осіб, висуненню пропозиції по ІТ-стратегії ДПС. Також Стратегія мала б містити заходи з подолання тіньової економіки, реформування оподаткування майна та щодо вирішення податкових втрат і звільнень.

Національна стратегія доходів на 2024-2030 роки була схвалена Кабінетом Міністрів України [Розпорядженням від 27.12.2023 року № 1218-р](#).

Індикатор №0.4. Набрання чинності законодавством про впровадження підтримки індустриальних парків

(I квартал 2024 року)

Сфера: бізнес-середовище

Статус: виконано вчасно

В Україні одним з механізмів залучення інвестицій у будівництво нових переробних потужностей та екологічної модернізації є створення індустриальних парків. Саме розвиток переробної промисловості відповідно до Плану України є важливим елементом прискорення економічного зростання.

В Україні протягом років індустриальні парки існували радше на папері, оскільки на їх організацію, зокрема створення інфраструктури, не виділяли фінансування. Це було однією з перешкод до залучення інвестицій, оскільки новому інвестору потрібні вже всі підключення до мереж на старті роботи.

У 2024 році на облаштування індустриальних парків було виділено фінансування з Державного бюджету. Відповідно в рамках Індикатора 29 березня 2024 року КМУ ухвалив [порядок](#) використання бюджетних коштів на облаштування індустриальних парків. Кошти передбачено надавати на:

- 1) облаштування інд. парків та забезпечення будівництва об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури (автомобільних шляхів, ліній зв'язку, засобів тепло-, газо-, водо- та електропостачання, інженерних комунікацій тощо), необхідних для створення та функціонування індустриальних парків, включених до Реєстру індустриальних (промислових) парків;
- 2) повну або часткову компенсацію відсоткової ставки за кредитами (позиками) заявникам на облаштування та/або здійснення господарської діяльності у межах індустриальних парків;
- 3) надання компенсації витрат заявникам на підключення та приєднання до інженерно-транспортних мереж;
- 4) забезпечення функціонування установи.

Індикатор №0.5. Протоколи інформаційної взаємодії між Державним земельним кадастром та Державним реєстром речових прав на нерухоме майно

(I квартал 2024 року)

Сфера: агропродовольчий сектор

Статус: виконано вчасно

RRR4U

В Плані України передбачено ряд кроків, які є важливими для ліпшого функціонування ринку землі.

Одним з цих кроків є вдосконалення протоколів інформаційної взаємодії між Державним земельним кадастром та Державним реєстром речових прав на нерухоме майно, щоб забезпечити автоматичну передачу даних про ціну (вартість) об'єкта нерухомого майна та речових прав на нього до Державного земельного кадастру.

Карта виконання індикаторів Плану України на 2024 рік

	II	III	IV
Управління державними фінансами / активами	2.2, 2.3, 2.7, 6.2		2.1, 6.1
Боротьба з корупцією та відмиванням грошей / судова влада	4.2	4.1, 4.4, 4.6	3.6
Бізнес-середовище / людський капітал	8.3	7.6, 8.1	7.5, 8.7
Енергетика / зелений перехід та захист довкілля / критичні мінерали	10.1, 10.15	10.8, 15.1, 15.10	10.2, 10.10, 13.1
Агропродовольчий сектор / транспорт	12.8		11.1, 11.2, 12.1, 12.5
Децентралізація та регіональна політика		9.5	9.6

- Виконано
- Виконано не вчасно
- В процесі
- Не виконано

Індикатор №2.2. Схвалення плану цифровізації

Державної митної служби

(II квартал 2024 року)

Сфера: управління державними фінансами

Статус: виконано вчасно

В грудні 2023 року було схвалено Національну стратегію доходів (НСД), яка передбачає ухвалення довгострокового Національного стратегічного плану цифрового розвитку, цифрової трансформації та цифровізації Державної митної служби (ДМС). Цей план має враховувати багаторічний стратегічний план ЄС для митниці (MASP-C), що є інструментом управління та планування, який визначає розвиток електронних митних систем у межах ЄС.

Мінфін відповідно до цього положення НСД ухвалив [Довгостроковий національний стратегічний план](#) цифрового розвитку, цифрової трансформації та цифровізації Держмитслужби в лютому 2024 року, що раніше за визначений в Плані України дедлайн.

План передбачає кроки до 2026 року, які зокрема включають розробку функціональних і технічних специфікацій для нових електронних систем на основі найкращих практик ЄС, впровадження Нової комп'ютеризованої транзитної системи (NCTS), запровадження принципів кіберзахисту, впровадження безпаперових процедур, побудову надійних та сучасних ІТ-систем митниці.

Індикатор №2.3. Схвалення Бюджетної декларації на 2025-2027**роки**

(II квартал 2024 року)

Сфера: управління державними фінансами**Статус:** в процесі

В межах програми МВФ передбачено кілька структурних маяків, які покликані відновити середньострокове бюджетне планування, щоб підвищити прогнозованість та передбачуваність фіскальної політики в середньостроковій перспективі. Частину з цих маяків вже було виконано, зокрема відновлено чинність законодавства, яке передбачає розробку Бюджетної декларації. Частина структурних маяків ще попереду.

Відповідно до вже ухвалених рішень, уряд зараз працює над розробкою Бюджетної декларації на 2025-2027 роки. За підготовку Декларації відповідає Мінфін і вона буде ґрунтуватися на середньостроковому економічному прогнозі, який розробляє Мінекономіки.

Документи середньорічного прогнозу та Бюджетної декларації на 2025-2027 року мають бути схвалені урядом.

Відповідно до [Бюджетного кодексу](#), Мінфін повинен подати Бюджетну декларацію на розгляд КМУ до 15 травня, а уряд має її схвалити до 1 червня.

Індикатор №2.7. Схвалення Плану заходів з реалізації Дорожньої карти щодо реформування управління публічними інвестиціями

(II квартал 2024 року)

Сфера: управління державними фінансами

Статус: в процесі

RRR4U

Фактично це продовження виконання кроків, передбачених в програмі МВФ: структурний маяк 19 передбачав ухвалення [Дорожньої карти реформування управління публічними інвестиціями](#), яку уряд схвалив в грудні 2023 року.

Підвищення якості управління публічними інвестиціями (УПІ) дозволить більш ощадливо та ефективно використовувати державні кошти в умовах обмежених бюджетних ресурсів . Одним з кроків має стати уніфікація підходів УПІ та конкурсний відбір проєктів для бюджетного фінансування.

Зараз йдуть напрацювання Плану заходів з реалізації Дорожньої карти. Одним з елементів управління інвестицій має стати Електронна система відповідальної відбудови - DREAM.

Індикатор №4.2. Призначення нового голови Національного агентства з питань запобігання корупції

(II квартал 2024 року)

Сфера: боротьба з корупцією та відмиванням грошей

Статус: виконано вчасно

У межах виконання цього індикатору Кабінет Міністрів України мав оголосити та провести конкурс на зайняття посади голови Національного агентства з питань запобігання корупції.

13 листопада 2023 року на офіційній вебсторінці Кабінету Міністрів України було оприлюднено [Оголошення про умови та строки проведення конкурсу](#) на посаду Голови Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК).

За результатом проведеного конкурсного відбору Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.02.2024 року № 162-р Павлушика Віктора Володимировича було призначено Головою Національного агентства з питань запобігання корупції.

Індикатор №6.2. Набуття чинності Закону про корпоративне управління держкомпаній

(II квартал 2024 року)

Сфера: управління державними активами

Статус: виконано вчасно

В лютому парламент ухвалив закон, що вдосконалює корпоративне управління в Україні. В березні його підписав президент і закон набув чинності з дня опублікування.

Фактично, це було зроблено раніше, ніж передбачено в Плані України, оскільки в позиці на підтримку політики від Світового банку (DPL) саме ухвалення цього закону було однією з трьох умов отримання коштів. Кошти Україна отримала від Світового банку у березні 2024 року.

Відповідно до ухваленого закону державні компанії повинні мати наглядові ради, повноваження та відповідальність яких були уточнені, уряд має розробити політику державної власності. Також запроваджено механізму комплаєнсу, управління ризиками та внутрішнього аудиту.

Для стратегічних компаній акціонер з Міністерством фінансів встановлює вимоги через листи очікування з показниками рентабельності, ліквідності та платоспроможності.

Індикатор №8.3. Набрання чинності законодавства щодо перегляду правової основи діяльності БЕБ

(II квартал 2024 року)

Сфера: бізнес-середовище

Статус: в процесі

Україна має ухвалити новий закон про БЕБ, якому треба надати чіткі повноваження у сфері розслідування великих економічних злочинів відповідно до передової практики, а також створити правові основи діяльності БЕБ в частині відбору керівництва та персоналу. У законі буде дотримано існуюче розмежування слідчих повноважень БЕБ та НАБУ.

Нове законодавство відкриє шлях до оновлення керівництва та детективів БЕБ на прозорих конкурсах. Це дасть шанс перетворити бюро на ефективний орган, що запобігатиме економічним злочинам та схемам, які завдають збитків бюджету.

На розгляді Верховної Ради перебував відповідний [законопроект №10088-1](#), рекомендований профільним комітетом до ухвалення в першому читанні. Втім, наприкінці грудня уряд підготував власний законопроект №10439, який [розкритикували](#) як профільні експерти, так і голова Верховної Ради за невідповідність узгодженим із партнерами стандартам.

11 квітня Верховна Рада ухвалила у першому читання законопроект №10349. Законопроект ще не повністю відповідає тим зобов'язанням, які Україна взяла на себе перед міжнародними партнерами; недоліки мають врахувати перед другим читанням.

Індикатор №10.1. Розроблення та затвердження Інтегрованого національного плану з енергетики та клімату

(II квартал 2024 року)

Сфера: енергетика

Статус: в процесі

У межах виконання індикатору Кабінет Міністрів має затвердити Інтегрований національний план з енергетики та клімату для встановлення національних цілей кліматичної нейтральності та забезпечення належного планування.

14 лютого 2024 року [проєкт](#) Національного плану з енергетики та клімату України 2025-2030 (НПЕК) було опубліковано на сайті Міністерства економіки. Протягом місяця проводились громадські обговорення та збір пропозицій та зауважень до проєкту документу.

4 березня проєкт НПЕК було [презентовано](#) на засіданні Консультативної групи високого рівня (HLAG), а [15 березня](#) - органам місцевого самоврядування.

Розробка проєкту НПЕК здійснюється групою експертів аналітичного центру DiXi Group та ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» з урахуванням досвіду підготовки подібних документів державами-членами ЄС та Договірними Сторонами Енергетичного Співтовариства, за підтримки Посольства Великої Британії та ініціативи США Net Zero World, а також за координації Міністерства.

Індикатор №10.15. Прийняття Стратегії термомодернізації будівель на період до 2050 року та Плану заходів з її реалізації

(II квартал 2024 року)

Сфера: енергетика

Статус: виконано вчасно

У рамках реформи з підвищення енергоефективності в громадських будівлях та удосконалення процедур публічних закупівель з урахуванням вимог з енергоефективності передбачено прийняття Стратегії термомодернізації будівель на період до 2050 року та Плану заходів з її реалізації.

Відповідно до [Розпорядження](#) Кабінету Міністрів від 29 грудня 2023 р. № 1228-р затверджено Стратегію термомодернізації будівель України до 2050 року, концепцію Державної цільової економічної програми підтримки термомодернізації будівель до 2030 року, та Операційний план заходів з реалізації у 2024 – 2026 роках, де викладено довгостроковий план поступового оновлення фонду будівель України з урахуванням енергоощадних технологій.

Таким чином, індикатор є виконаним у повному обсязі.

Індикатор №12.8. Ухвалення стратегії з протимінної діяльності до 2033 року та системи пріоритезації територій, що підлягають розмінуванню

(II квартал 2024 року)

Сфера: агропродовольчий сектор

Статус: в процесі

Плану України передбачає затвердження стратегічного документа з протимінної діяльності на період до 2033 року, а також системи (критеріїв) пріоритезації територій, що підлягають розмінуванню з огляду на їх економічну, соціальну, безпекову важливість. Відповідне регулювання надзвичайно важливе, оскільки багато української землі було заміновано та потребує розмінування. Тому економічне відновлення на деокупованих територіях починається з розмінування. При цьому, за даними Мінекономіки України бракує машин та обладнання для розмінування, що робить важливим питання пріоритезації для розмінування територій. Саме чіткі критерії та прозорі механізми знизять корупційні ризики та допоможуть досягнути більших економічних вигод від розмінування.

В лютому 2024 року Міноборони ухвалило [проєкт](#) Національної стратегії з питань протимінної діяльності до 2033 року. В березні Мінекономіки повідомило про початок роботи над [Операційним планом](#) впровадження цієї стратегії до 2026 року.

Індикатор №4.1. Збільшення штату співробітників Спеціалізованої антикорупційної прокуратури

(III квартал 2024 року)

Сфера: боротьба з корупцією та відмиванням грошей

Статус: виконано вчасно

У межах виконання цього індикатора Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі мало бути надано можливість збільшити чисельність співробітників з 10% до не менше ніж 15% від чисельності співробітників Національного антикорупційного бюро.

На виконання цього індикатора Верховна Рада України прийняла законопроект № [10060](#) від 08.12.2023 року, яким було визначено, що загальна чисельність працівників Спеціалізованої антикорупційної прокуратури складає 15 відсотків від встановленої законом граничної чисельності центрального та територіальних управлінь Національного антикорупційного бюро України.

Індикатор №4.4. Набрання чинності змінами до Кримінального кодексу та Кримінального процесуального кодексу

RRR4U

(III квартал 2024 року)

Сфера: боротьба з корупцією та відмиванням грошей

Статус: в процесі

У межах виконання цього індикатору передбачається прийняття декількох законів, що будуть спрямовані на удосконалення процедури про угоди зі слідством, скасування строків досудового розслідування від моменту реєстрації кримінального провадження до повідомлення особі про підозру та надання дозволу на одноособовий розгляд окремих справ суддею ВАКС, а не колегією.

На виконання цього індикатору Верховною Радою України прийнято 2 законопроекти — № [11130](#) про одноособовий розгляд та № [10060](#) про особливості обчислення строків досудового розслідування.

Індикатор №4.6. Затвердження плану заходів з реалізації Стратегії повернення активів на 2023–2025 роки

(III квартал 2024 року)

Сфера: боротьба з корупцією та відмиванням грошей

Статус: виконано вчасно

У межах виконання цього індикатору Кабінет Міністрів України мав прийняти та опублікувати План заходів з реалізації Стратегії повернення активів на 2023–2025 роки.

Для цього Кабінет Міністрів утворив Міжвідомчу робочу групу з підготовки пропозицій щодо питань реалізації Стратегії повернення активів на 2023 - 2025 роки.

Відповідна [Постанова](#) від 17 листопада 2023 року № 1252 набрала чинності 5 грудня.

Наразі триває робота над розробкою та затвердженням відповідного плану заходів.

Індикатор №7.6. Затвердження комплексної Стратегії демографічного розвитку до 2040 року

(III квартал 2024 року)

Сфера: людський капітал

Статус: в процесі

Проект визначає причини вкрай напруженої демографічної ситуації в Україні та констатує її погіршення внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України і тимчасової окупації частини території України.

З 28 березня по 1 червня проєкт документу доступний для пропозицій та зауважень на сайті Міністерства соціальної політики України [за посиланням](#).

Основними викликами та загрозами розвитку України визначені: швидке скорочення чисельності населення, низький рівень народжуваності, погіршення стану здоров'я населення, зростання чисельності осіб з інвалідністю, високий рівень передчасної смертності, масова вимушена еміграція населення, незаконне вивезення громадян України за кордон та масштабне внутрішнє переміщення населення.

Метою Стратегії визначено забезпечення довгострокового відтворення населення України, зокрема, і в несприятливих умовах (війни, епідемії, бідність, економічні кризи, екологічні та техногенні катастрофи), здатності людей адаптуватись до змін із збереженням та/або поліпшенням ключових соціально-демографічних характеристик.

Індикатор №8.1. Прийняття Плану заходів з дерегуляції

(III квартал 2024 року)

Сфера: бізнес-середовище

Статус: в процесі

Індикатор передбачає прийняття рішення Уряду що затвердить План з дерегуляції (ймовірно на заміну чи продовження вже чинного Плану). Йдеться про скорочення кількості регулювань та зменшення контрольно-наглядових функцій, посилення ризик-орієнтованості перевірок.

При цьому не уточнюються як ці зусилля будуть взаємодіяти із вже ухваленими документами по дерегуляції, а також із зусиллями по гармонізації законодавства України з ЄС, які можуть передбачати збереження або розширення контрольних функцій держави.

Наразі продовжує працювати Міжвідомча комісія з дерегуляції, яка продовжує переглядати регулювання на предмет скасування та оптимізації, а міністерства та інші орган державної влади працюють над виконанням раніше прийнятих рекомендацій. Втім прогрес по підготовці нового Плану наразі не відомий.

Індикатор №9.5. Набрання чинності законодавством про внесення змін до Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки

(III квартал 2024 року)

Сфера: децентралізація та регіональна політика

Статус: в процесі

У 2020 році КМУ ухвалив [Державну стратегію](#) регіонального розвитку (ДФРР) на 2021-2027 роки. Водночас через повномасштабну війну нагально важливим стало питання її оновлення: Україна втратила частину територій, зруйновано окремі міста та села, пошкоджено або зруйновано об'єкти інфраструктури та житла по всій території України. Близько 6 млн осіб стали біженцями, а кількість ВПО становить близько 5 млн осіб.

Ці виклики мають бути враховані в оновленій ДФРР, яку Мінвідновлення розробляло з експертами у другій половині 2023 року. Проект оновленої ДФРР було [презентовано](#) в грудні 2023 року, а зараз Мінвідновлення працює над розробкою [плану](#) заходів до Стратегії.

Індикатор №10.8. Імплементация Закону про REMIT

(III квартал 2024 року)

Сфера: енергетика

Статус: в процесі

У рамках виконання реформи ринку електроенергії щонайпізніше у третьому кварталі 2024 року НКРЕКП має схвалити вторинне законодавство на впровадження Регламенту (ЄС) №1227/2011 про доброчесність та прозорість на оптовому енергетичному ринку (REMIT). Транспозиція основних норм відбулася у червні 2023 р. через прийняття Закону №3141-IX (Закону про REMIT).

Так, НКРЕКП вже було затверджено наступні процедури та вимоги:

- [Порядок](#) набуття, призупинення і припинення статусу адміністратора передачі даних (постанова від 27.12.2023 р. №2613);
- [Порядок](#) функціонування платформ інсайдерської інформації (постанова від 16.01.2024 р. № 137);
- [Вимоги](#) щодо забезпечення доброчесності та прозорості на оптовому енергетичному ринку (постанова від 27.03.2024 р. №614);
- [Порядок](#) подання інформації щодо вчинення господарсько-торговельних операцій з оптовими енергетичними продуктами (постанова від 27.03.2024 р. №618, набирає чинності 02.07.2024 р.).

Втім, станом на кінець квітня за НКРЕКП залишається підготовка Технічного завдання на розроблення інформаційної системи для забезпечення виконання функцій НКРЕКП, щоб індикатор вважався повністю виконаним.

Індикатор №15.1. Прийняття Закону України про запобігання, зменшення та контроль промислового забруднення

(III квартал 2024 року)

Сфера: зелений перехід та охорона довкілля

Статус: в процесі

Індикатор спрямований на запобігання, зменшення та контроль промислового забруднення.

Відповідний закон має впроваджувати інтегровані підходи в питаннях діяльності та контролю промислового забруднення на основі застосування найкращих доступних технологій та методів управління згідно з Директивою 2010/75/ЄС про промислові викиди.

Станом на кінець квітня 2024 року у Верховній Раді розглядається законопроект №6004-д від 04.01.2023 р., який проголосували у першому читанні ще у травні 2023 року.

Індикатор №15.10. Розроблення концептуальної записки, що визначає сферу відступів від правил ОВД та СЕО

(III квартал 2024 року)

Сфера: зелений перехід та охорона довкілля

Статус: в процесі

На виконання індикатора з оцінки впливу на довкілля (ОВД) та стратегічної екологічної оцінки (СЕО) очікується від Міністерства довкілля та природних ресурсів розроблення концептуальної записки, що визначає сферу відступів від правил ОВД та СЕО.

Станом на кінець квітня 2024 року у публічному просторі відсутня інформація щодо початку роботи над розробкою концептуальної записки.

Індикатор №2.1. Схвалення стратегічного плану цифровізації ДПС

(IV квартал 2024 року)

Сфера: управління державними фінансами

Статус: в процесі

У межах виконання цього індикатора передбачається прийняття Стратегічного плану цифрового розвитку, цифрової трансформації та цифровізації Державної податкової служби з урахуванням рекомендацій, викладених у Національній стратегії доходів до 2030 року.

У межах виконання цього індикатора Державна податкова служба 05.07.2023 року оприлюднила [Дорожню карту](#) цифрової трансформації ДПС.

Індикатор №3.6. Набрало чинності законодавство щодо удосконалення режиму банкрутства

(IV квартал 2024 року)

Сфера: судова влада

Статус: в процесі

Індикатор є частиною реформ врегулювання неплатоспроможності та виконання судових рішень.

Нове законодавство має бути зосереджено на запобіганні банкрутству та відновленні платоспроможності боржників, своєчасному виявленні ознак кризи на підприємстві, визначенні додаткових можливостей для відновлення платоспроможності компаній та доступності інформації для компаній про механізми запобігання неплатоспроможності та раннього попередження.

Станом на кінець квітня у Верховній Раді зареєстровано законопроект №10228 від 08.11.2023 “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення превентивних процедур та запобігання банкрутству”, який перебуває на розгляді в комітеті з питань економічного розвитку.

Індикатор №6.1. Ухвалення політики державної власності та ранжування державних компаній

(IV квартал 2024 року)

Сфера: управління державною власністю

Статус: в процесі

У березні набув чинності необхідний для розробки нової Політики закон, що оновив правила управління держпідприємствами (індикатор 6.2). Відповідно до попередніх заяв робота над Політикою повинна була розпочатись після прийняття цього закону.

Наразі вже є чинні загальна політика державної власності та ухвалені органами управління держпідприємствами політики у їх сфері. Втім планується розробити нову узагальнену політику державної власності, що буде діяти для всіх держпідприємств. Також пропонується провести новий раунд оцінювання держпідприємств, на основі якого буде оновлено перелік підприємств, що планується зберегти у держвласності. Решту буде приватизовано або ліквідовано.

Індикатор №7.5. Затвердження двох стратегій: Стратегії реформування психоневрологічних, інших інтернатних закладів та деінституціоналізації догляду за особами з інвалідністю та людьми похилого віку та Стратегії забезпечення права кожної дитини в Україні на зростання в сімейному оточенні на 2024-2028 роки

(IV квартал 2024 року)

Сфера: людський капітал

Статус: в процесі

RRR4U

Індикатор є частиною реформи для покращення соціальної інфраструктури.

Необхідно ухвалити розпорядження Кабінету Міністрів "Про затвердження Стратегії реформування психоневрологічних, інших інтернатних закладів та деінституціоналізації догляду за особами з інвалідністю та людьми похилого віку" та розпорядження Кабінету Міністрів "Про схвалення Стратегії забезпечення права кожної дитини в Україні на зростання в сімейному оточенні на 2024-2028 роки".

Згадані стратегії мають бути зосереджені на таких основних напрямках:

- розвиток соціальних послуг для підтримки сімей з дітьми, осіб з інвалідністю та людей похилого віку для самостійного життя в громаді та запобігання інституціалізації;
- розвиток послуг з підтриманого проживання для осіб з інвалідністю та людей похилого віку, які потребують додаткової підтримки;
- забезпечення сімейними формами виховання (наприклад, прийомної сім'ї, опіка та усиновлення) дітей, які залишилися без піклування батьків.

Індикатор №8.7. Набрання чинності законодавством щодо відновлення заходів ринкового нагляду та контролю за нехарчовою продукцією, у тому числі перевірки безпеки продукції

(IV квартал 2024 року)

Сфера: бізнес-середовище

Статус: в процесі

З метою відновлення заходів ринкового нагляду та контролю нехарчової продукції, у тому числі перевірок безпеки продукції, прийнята та набрала чинність постанова Кабінету Міністрів України про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 №303 “Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» (щодо виключення державного ринкового нагляду зі сфери її застосування) та визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 03.05.2022 №550 «Про припинення здійснення державного контролю нехарчової продукції в умовах воєнного стану».

Індикатор виконано постановою Кабміну №261 від 08.03.2024 “Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 р. № 303 і від 3 травня 2022 р. № 550”.

Це необхідно для гармонізації українського законодавства та стандартів з ЄС.

Індикатор №9.6. Набрання чинності законодавства для розвитку містобудування на місцевому рівні

(четвертий квартал 2024 року)

Сфера: децентралізація та регіональна політика

Статус: в процесі

У межах виконання цього індикатору передбачається прийняття постанов Кабінету Міністрів щодо затвердження Порядку ведення містобудівного кадастру державного рівня, Єдиного державного адресного реєстру, Єдиного державного реєстру будівель і споруд, Єдиного державного реєстру адміністративно-територіальних одиниць, внесення змін до постанов Кабінету Міністрів, що регулюють розроблення містобудівної документації у формі електронних документів, ведення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва, інтеграції та інформаційної взаємодії реєстрів та кадастрів державного, регіонального та місцевого рівня.

На виконання цього індикатору Кабінетом Міністрів України розроблено [Постанову від 05.03.2024 року № 254](#) «Деякі питання реалізації експериментального проекту щодо створення Єдиного державного реєстру адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад, Єдиного державного реєстру адрес, Реєстру будівель та споруд у складі Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва».

Індикатор №10.2. Запровадження ринкової концепції відновлюваної енергетики

(IV квартал 2024 року)

Сфера: енергетика

Статус: виконано

На виконання реформи з удосконалення нормативно-правової бази для збільшення частки відновлюваної енергетики (ВДЕ) та забезпечення стабільної роботи енергосистеми, Міністерство енергетики до кінця року має запровадити ринкову концепцію ВДЕ.

1 березня Кабінет Міністрів схвалив [Постанову № 232](#), якою внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів від 29 грудня 2019 року No 1175", чим передбачається удосконалення порядку проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки відновлюваної електроенергетики. Зокрема, запроваджуються моделі контрактів на різницю для переможців аукціону за механізмом ринкової премії замість фіксованого викупу електроенергії, спрощуються умови участі в аукціонах для майбутніх учасників, запроваджуються можливості проведення аукціонів на будівництво об'єктів ВДЕ разом із установками зберігання енергії та інше.

Індикатор №10.10. Забезпечення незалежності НКРЕКП

(IV квартал 2024 року)

Сфера: енергетика

Статус: в процесі

У рамках виконання реформи із забезпечення незалежності НКРЕКП, Регулятор [розробив](#) План заходів щодо забезпечення своєї незалежності відповідно до міжнародних зобов'язань України, який разом з листом-обґрунтуванням у грудні 2023 року був надісланий Кабінету Міністрів.

27 грудня 2023 року НКРЕКП [схвалила](#) проєкт Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення незалежності Регулятора у сферах енергетики та комунальних послуг". Цим рішенням Регулятор розпочав реалізацію Плану заходів щодо забезпечення незалежності НКРЕКП, який був розроблений на виконання міжнародних зобов'язань України в контексті європейської інтеграції, зокрема рекомендацій Секретаріату Енергетичного Співтовариства.

Очікується, що прийняття цього законопроєкту Верховною Радою після схвалення урядом забезпечить посилення незалежного статусу національного енергетичного регулятора, як того вимагає *acquis* ЄС, та переговорної позиції України під час процесу перемовин про вступ до ЄС.

Таким чином, розпочато кроки до виконання індикатора, що має завершитись до кінця 2024 року з прийняттям відповідного законодавства.

Індикатор №11.1. Прийняття оновленої Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року

RRR4U

(IV квартал 2024 року)

Сфера: транспорт

Статус: в процесі

Як свідчить опитування бізнесу, яке щомісяця проводить ІЕД, проблеми з доступом до логістики є однією з найбільших перешкод для діяльності бізнесу. Саме тому розвиток транспортної інфраструктури є важливим для економічної стійкості України та економічного зростання. Розвиток транспортних шляхів та доступність транспортних послуг полегшує рух товарів, як всередині держави, так і на експорт.

Саме заходи з поліпшення ситуації в транспорті буде йтись в запланованій до ухвалення Національній транспортній стратегії України на період до 2030 року.

Так, відповідно до Плану України, Стратегія буде спрямовано на досягнення таких цілей:

- відбудова та розвиток конкурентоспроможної та ефективної транспортної системи відповідно до політики та стандартів ЄС, зокрема щодо транс'європейських транспортних мереж та цілей декарбонізації транспортного сектору, визначених на міжнародному та європейському рівнях (у тому числі шляхом розвитку напрямків залізничних, автомобільних та внутрішніх водних шляхів, включених до індикативних карт мережі TENT, цифровізації управління транспортною системою тощо);
- якісні пасажирські перевезення та безперешкодна мобільність;
- безпечний для людини та навколишнього середовища енергоефективний транспорт.

Індикатор №11.2. Прийняття Стратегії розвитку та розбудови прикордонної інфраструктури з країнами-членами Європейського Союзу та Молдовою до 2030 року

(IV квартал 2024 року)

Сфера: транспорт

Статус: в процесі

RRR4U

У межах виконання цього індикатора передбачається прийняття Стратегії розвитку та розбудови прикордонної інфраструктури з країнами-членами Європейського Союзу та Молдовою до 2030 року.

Стратегія зосереджуватиметься на таких основних сферах:

- реконструкція пунктів пропуску на кордоні з Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією;
- створення мережі сервісних зон;
- спрощення процедур перетину кордону (цифровізація та запровадження спільного контролю) відповідно до стандартів Європейського Союзу.

Індикатор №12.1. Ухвалення Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на період до 2030 року

(IV квартал 2024 року)

Сфера: агропродовольчий сектор

Статус: в процесі

Індикатор передбачає схвалення Стратегії Урядом. Стратегія буде містити такі основні напрями:

- адаптація української політики розвитку сільського господарства та сільських районів до вступу в ЄС
 - зокрема інституційне зміцнення та розбудова спроможності для розроблення необхідних систем;
 - прискорення узгодження правових актів щодо сільського господарства та санітарного і фітосанітарного контролю зі стандартами ЄС;
- сприяння розвитку малих виробників та сільських громад;
- визначення базових і цільових показників екологічних і кліматичних дій, розробка науково-обґрунтованого програмування та ефективного фінансового управління та можливостей контролю.

Як повідомляє Мінагрополітики, проєкт стратегії розроблено та ймовірно перебуває на узгодженні. Наразі проєкт не оприлюднювали.

Індикатор №12.5. Закон про Державний аграрний реєстр вступив в дію

(IV квартал 2024 року)

Сфера: агропродовольчий сектор

Статус: в процесі

Індикатор є частиною реформи, що покликана вдосконалити офіційний публічний електронний реєстр фермерських господарств.

Відповідний закон має зосереджуватися на таких основних сферах:

- державний аграрний реєстр (ДАР) визнається офіційним публічним електронним реєстром у сфері аграрної політики та продовольчої безпеки з регламентацією його обов'язкових елементів, таких як порядок його ведення, визначення його даних та доступ третіми особами тощо;
- охоплення ДАР включає інформацію про зацікавлених сторін у всьому сільськогосподарському ланцюжку вартості, таких як сільськогосподарські виробники, харчові переробники, водокористувачі та інші;
- розширено функціональні можливості ДАР, що є передумовою для отримання фінансової допомоги та дозволяє цільове спрямування технічної допомоги, інших адміністративних послуг, а також введення аналітичної інформації тощо.
- реєстрація в ДАР є передумовою отримання будь-якого виду державної підтримки в аграрному секторі;
- обов'язкове оприлюднення реєстру бенефіціарів будь-яких програм державної підтримки в аграрному секторі, що реалізуються через ДАР.

Станом на кінець квітня у Верховній раді зареєстровано [законопроект №11063](#) від 04.03.2024, який перебуває на розгляді в комітеті з питань аграрної та земельної політики.

Індикатор №13.1. Прийняття Закону України "Про внесення змін до Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року"

(IV квартал 2024 року)

Сфера: управління критично важливими мінералами

Статус: в процесі

RRR4U

У рамках виконання реформи з покращення планування та забезпечення оптимальних умов для залучення стратегічних інвесторів, одним із кроків є прийняття Закону України "Про внесення змін до Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року".

Відповідний [проект Закону](#) було розроблено ще у 2021 році та зареєстровано 27 жовтня 2021 р. у Верховній Раді під номером 6227.

21 лютого 2024 року Комітет з питань енергетики та житлово-комунальних послуг [розглянув](#) законопроект та рекомендував головному Комітету з питань екологічної політики та природокористування внести його на розгляд Верховної Ради України для прийняття за основу у першому читанні.

Додатково, [передбачено](#) супроводження у парламенті проекту Закону № 6227 у плані роботи Державної служби геології та надр України (III квартал 2024 року).

Дані кроки свідчать про відновлення роботи над законопроектом на виконання індикатора.

ДОДАТКИ

Структурні маяки МВФ - таблиця у третьому перегляді

RRR4U

№	Структурний маяк	Сектор	Час	Статус
1	Набуття чинності закону про внесення другого пакету змін до бюджету на 2023 рік	Фіскальний	Кінець квітня 2023р.	Виконано
2	Внесення до ВРУ законопроєкту щодо відновлення дії та посилення Статті 52 Бюджетного кодексу, щоб обмежити внесення спонтанних змін до закону про бюджет	Фіскальний	Кінець травня 2023 р.	Виконано
3	Підготовка плану дій, в тому числі для усунення недоліків, виявлених під час опитування платників податків, щодо сприйняття служб, як внесок у дорожню карту Національної стратегії доходів	Фіскальний	Кінець травня 2023 р.	Виконано
4	Внесення на розгляд Верховної Ради проєкту закону, який відновить дію статей Бюджетного кодексу, що встановлюють обмеження на надання державних гарантії з чіткими критеріями надання таких гарантії (у тому числі для пріоритетних секторів)	Фіскальний	Кінець травня 2023 р.	Виконано
5	Набуття чинності змінами до Бюджетного кодексу та відповідної нормативно-правової бази з метою підвищення прозорості та підзвітності спеціальних рахунків та їх консолідації на рівні сектору загальнодержавного управління як спеціального фонду Державного бюджету	Фіскальний	Кінець травня 2023 р.	Виконано
6	Підготовка стратегії, переходу до більш гнучкого режиму обмінного курсу, пом'якшення валютного контролю і повернення до таргетування інфляції, що базується на виконанні конкретних передумов	Монетарна і валютно-курсова політика	Кінець червня 2023 р.	Виконано

№	Структурний маяк	Сектор	Час	Статус
7	Прийняття законопроекту про податкову політику та адміністрування податків, підготованого у рамках МПЗР	Фіскальний	Кінець липня 2023 р.	Не виконано (виконано із затримкою)
8	Передача пакету акцій Оператора ГТС безпосередньо Міністерству енергетики та прийняття нового статуту	Енергетика/ Корпоративне управління	Кінець липня 2023 р.	Не виконано (виконано із затримкою)
9	Набуття чинності законом, що відновить подання декларацій посадовими особами, які прямо не задіяні у мобілізації та воєнних діях, та відновлення функції НАЗК з перевірки та верифікації декларацій	Управління/ Протидія корупції	Кінець липня 2023 р.	Не виконано (виконано із затримкою)
10	Введення в дію статей Бюджетного кодексу, які дозволять підготовку середньострокового бюджетного планування, розробку боргової стратегії, а також обмеження ризиків за державними гарантіями	Фіскальний	Кінець вересня 2023 р.	Виконано
11	Представлення у проекті бюджету на 2024 рік прогнозів за основними категоріями доходів і видатків та джерел фінансування дефіциту на 2025-2026 роки, а також звіту про фіскальні ризики, що включатиме детальну інформацію про державні підприємства енергетичної сфери та критичної інфраструктури.	Фіскальний	Кінець вересня 2023 р.	Виконано
12	Внесення змін до Закону про ПВК/ПФТ з метою відновлення зобов'язань фінансових установ щодо запровадження посилених заходів належної перевірки політично значущих осіб, що співвідноситься з ризик-орієнтованим підходом, який відповідає стандартам FATF	Урядування/ Протидія корупції	Кінець вересня 2023 р.	Не виконано (виконано із затримкою)

№	Структурний маяк	Сектор	Час	Статус
13	Посилення управління та нагляду за банками шляхом: (i) відокремлення підрозділу, що займається пов'язаними особами, від підрозділу банківського нагляду, (ii) впровадження «наглядових панелей», як консультативного органу Комітету з питань нагляду, та (iii) відновлення планових виїзних перевірок банківських та небанківських установ, залишивши на розсуд НБУ питання, пов'язані з безпекою персоналу	Фінансовий сектор	Кінець вересня 2023 р.	Виконано
14	Підготовка ДПСУ та ДМСУ планів дій, що включатимуть короткострокові та середньострокові заходи, що охоплюють ключові сфери реформ визначені майбутньою діагностикою, які будуть інтегровані в загальну Національну стратегію доходів НСД.	Фіскальний	Кінець жовтня 2023 р.	Виконано
15	Оновлення та публікація Середньострокової стратегії управління державним боргом з метою її узгодження із цілями програми	Фіскальний	Кінець жовтня 2023 р.	Виконано
16	Спрощення системи декларування активів шляхом прив'язки до інших баз даних та реєстрів, що узгоджуються із правовим зобов'язанням посадових осіб своєчасно подавати правдиву інформацію	Урядування/ Протидія корупції	Кінець жовтня 2023 р.	Виконано
17	Відбір та призначення Наглядової ради для ОГТСУ	Енергетика/ Урядування	Кінець жовтня 2023 року	Виконано

№	Структурний маяк	Сектор	Час	Статус
18	Перегляд поточних процедур управління державними інвестиціями (УДІ) та розробка дорожньої карти заходів з тим, щоб (i) до всіх державних інвестиційних проєктів застосовувалися уніфіковані підходи УДІ, у тому числі до проєктів ДПП; інвестиційні проєкти відбиралися на конкурсній основі з прозорими критеріями відбору та відповідали середньостроковому бюджету; (iii) посилені повноваження були надані Міністерству фінансів, включаючи чітку роль контролю на різних етапах циклу інвестиційного проєкту	Фіскальний	Кінець грудня 2023 р.	Виконано
19	Затвердження Національної стратегії доходів до кінця 2023 року	Фіскальний	Кінець грудня 2023 р.	Виконано
20	Прийняття законодавства для підвищення інституційної незалежності САП, зокрема, щодо процедур відбору, здатності регулювати організаційну діяльність, механізмів забезпечення дисципліни та підзвітності	Урядування/ Протидія корупції	Кінець грудня 2023 р.	Виконано
21	На підставі висновків робочої групи з доходів підготувати короткострокові заходи для збільшення надходжень (податкових і неподаткових) обсягом щонайменше 0,5 відсотків ВВП, для внесення відповідних змін до бюджету на 2024 рік у разі потреби	Фіскальний	Кінець лютого 2024 р.	Виконано
22	Розробка концептуальної записки щодо програми 5- 7-9 з пропозиціями націлити її на малі та середні підприємства, поступово відмовляючись від участі великих компаній, посилити моніторинг та підтримувати адекватні запобіжні заходи	Фіскальний	Кінець березня 2024 р.	Виконано

№	Структурний маяк	Сектор	Час	Статус
23	Прийняття нового закону про БЕБ, який матиме чіткі повноваження у сфері розслідування великих економічних злочинів відповідно до передової практики; створення правових основ діяльності БЕБ в частині відбору керівництва та персоналу. У законі буде дотримано існуюче розмежування слідчих повноважень БЕБ та НАБУ	Фінансовий сектор	Кінець червня 2024 р.	В процесі
24	Підготувати оцінку ефективності податкових пільг, включно з втратами для бюджету, щоб мати уніфікований підхід до реформи	Фіскальний	Кінець липня 2024 р.	В процесі
25	Визначити найбільші держкомпанії, які серйозно постраждали від війни, і підготувати оцінку потенційних фіскальних і квазіфіскальних втрат	Фіскальний	Кінець вересня 2024 року	В процесі
26	За допомогою технічної допомоги МВФ зробити аудит довоєнної політики та практики підготовки середньострокової бюджетної декларації, порівняти їх з найкращими практиками, щоб виявити ключові недоліки та працювати над посиленням стратегічного бюджетування, задіявши процеси управління фінансами "знизу вгору", щоб врахувати більш детальні потреби у витратах і вартість нових державних послуг.	Фіскальний	Кінець жовтня 2024р.	В процесі
27	Прийняти постанову КМУ з планом дій та таймлайном, які встановлять чіткий зв'язок між середньостроковим бюджетним плануванням (декларацією) та капітальними видатками, а також визначать Мінфін відповідальним за нагляд	Фіскальний	Кінець грудня 2024р.	В процесі

№	Структурний маяк	Сектор	Час	Статус
28	Всі системні банки з мажоритарною державною власністю потраплять під відповідальність Мінфіну, а всі несистемні банки, що перейдуть у державну власність, не будуть докапіталізовані за рахунок бюджетних коштів, а будуть передані до ФГВФО для врегулювання у разі порушення пруденційних вимог	Фінансовий сектор	Перманентно	Виконано
29	Підготовка засад оздоровлення банків у консультаціях з ФГВФО та експертами МВФ	Фінансовий сектор	Кінець грудня 2024 р.	В процесі
30	Запровадження методології оцінки ризиків при здійсненні нагляду з метою прийняття поінформованих рішень про пріоритети наглядової діяльності	Фінансовий сектор	Кінець грудня 2024 р. (перенесено з кінця червня)	В процесі
31	Визначити обсяг заборгованості та оцінити фінансовий стан компаній централізованого теплопостачання за допомогою перевірки авторитетної аудиторської фірми, зокрема шляхом відокремлення заборгованості до та після лютого 2022 року	Енергетика	Кінець червня 2024 р.	В процесі
32	Внести зміни до Процесуального кодексу щодо розгляду справ в першій інстанції одним антикорупційним суддею або колегією з трьох антикорупційних суддів	Урядування/ Протидія корупції	Кінець квітня 2024 р. (перенесено з кінця березня)	Виконано
33	Прийняти закон, який запустить новий суд із суддями, які пройшли належну перевірку професійної компетентності та доброчесності, для розгляду адмінсправ проти держорганів (НБУ, НАБУ, НАЗК)	Урядування/ Протидія корупції	Кінець липня 2024 р.	В процесі

№	Структурний маяк	Сектор	Час	Статус
34	Завершити зовнішній аудит ефективності НАБУ за участі трьох незалежних експертів з міжнародним досвідом та опублікувати його звіт	Урядування/ Протидія корупції	Кінець вересня 2024 р.	В процесі
35	Розробити політику державної власності держпідприємств, дивідендну політику та стратегію приватизації	Корпоративне управління	Кінець жовтня 2024 р. (перенесено з кінця серпня)	В процесі